

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Infrastruktury

KIN.411.004.01.2016
R/16/004/KIN

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

***Tekst ujednolicony wystąpienia pokontrolnego
uwzględniający zmiany wprowadzone
Uchwałą Komisji Rozstrzygającej
Nr KPK-KPO.443.090.2017 z dnia 13 czerwca 2017 r.***

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli R/16/004/KIN – Realizacja zadań związanych z ochroną lotnictwa cywilnego na lotnisku w Modlinie

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Infrastruktury

Kontroler

1. Marek Glapa, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KIN/46/2016,
2. Anna Noworyta, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KIN/47/2016,
3. Tadeusz Pachowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KIN/48/2016.

(dowód: akta kontroli str. 1-3)

Jednostka kontrolowana Mazowiecki Port Lotniczy Modlin sp. z o.o. w Nowym Dworze Mazowieckim ul. Thommee 1A, 05-102 Nowy Dwór Mazowiecki (dalej: Spółka lub Zarządzający).

Kierownik jednostki kontrolowanej Leszek Chorzewski – p.o. Prezesa Zarządu.

(dowód: akta kontroli str. 4-9)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną lotnictwa cywilnego w latach 2015-2016.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie opisanych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym ustaleń kontroli i z uwzględnieniem przedstawionych w nim ocen cząstkowych dotyczących kontrolowanej działalności, polegającej na wykonywaniu przez Zarządzającego zadań wynikających z trzech programów ustalonych rozporządzeniami Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej: z dnia 31 lipca 2012 r. – w sprawie Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego¹ (dalej: KPOLC), z dnia 27 września 2013 r. – w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego² (dalej: KPS) oraz z dnia 25 lipca 2013 r. – w sprawie Krajowego Programu Kontroli Jakości³ (dalej: KPKJ).

W oparciu o poczynione ustalenia NIK ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości realizację przez Zarządzającego zadań określonych w KPOLC.

Nieprawidłowości w tym zakresie polegały m.in. na:

- wyznaczeniu przez Zarząd Spółki, od dnia 21.10.2016 r., osoby odpowiedzialnej za ochronę lotniska i szkolenie w tym zakresie osób zatrudnionych na lotnisku, która nie posiadała kwalifikacji wymaganych przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Spółki. Podkreślenia wymaga, że w okresie od dnia 01.09.2014 r. do dnia zakończenia kontroli osoba ta pełniła obowiązki i była zatrudniana na stanowiskach Szefa Biura ds. Ochrony

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1519

² Dz. U. z 2013 r. poz. 1147, ze zm.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1497

(dalej: Biuro) i Szefa Służby Ochrony Lotniska (dalej: SOL), pomimo że również nie posiadała kwalifikacji wymaganych na tych stanowiskach pracy. Kwalifikacji takich nie posiadała także osoba, która powołana została, z dniem 01.01.2017 r., na stanowisko Szefa SOL. Oznacza to, że w ww. okresach nadzorem nad realizacją zadań związanych z ochroną lotnictwa cywilnego i szkoleniem pracowników zajmowały się osoby nieposiadające kwalifikacji wymaganych prawem. Nie gwarantowały one prawidłowości wykonywania zadań w kontrolowanym zakresie;

- ustaleniu 10-osobowego składu Zespołu Ochrony Lotniska (dalej: ZOL), co było niezgodne z § 3 ust 2 KPOLC, według którego w skład zespołu ochrony lotniska wchodzi 7 osób reprezentujących wymienione w nim podmioty i służby. Wśród reprezentowanych w nim służb ww. przepis nie przewiduje straży pożarnej. Pomimo podjęcia przez Zarządzającego podczas kontroli uchwały nr 9/2017 z dnia 19 stycznia 2017 r. nieprawidłowość w tym zakresie nie została usunięta;
- nierealizowaniu zaleceń i uwag ZOL dotyczących zagadnień ochrony lotnictwa cywilnego. Stwierdzono, że na 19 wniosków sformułowanych przez ZOL 10 nie zostało w ogóle zrealizowanych. Biuro ds. Ochrony, do którego zadań należało nadzorowanie realizacji wytycznych i zaleceń w zakresie wdrażania środków i procedur ochrony, nie monitorowało i nie nadzorowało sposobu realizacji tych wniosków, a sposób ich realizacji nie był przedmiotem zainteresowania ZOL;
- przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, kontroli dostępu do stref zastrzeżonych, kontroli pojazdów wjeżdżających do tych stref oraz nadzoru patroli niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Powtarzalność tych ostatnich nieprawidłowości i przypadki niewykonywania zaleceń pokontrolnych audytora wewnętrznego oraz wniosków ZOL wskazują na potrzebę wzmocnienia nadzoru Zarządzającego oraz Biura ds. Ochrony nad SOL. NIK zwraca również uwagę na brak udokumentowanych działań potwierdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych kierowanych w wyniku wewnętrznych i zewnętrznych kontroli jakości prowadzonych w Spółce w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, jak również na brak w okresie objętym kontrolą wewnętrznych regulacji ustalających zasady realizacji tych zaleceń.

NIK pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia wykonywanie przez Zarządzającego zadań z zakresu KPS. Usprawnienia wymaga system bieżącego nadzoru nad realizacją przepisów KPS regulujących wymagania w zakresie okresowych szkoleń i ponownej certyfikacji operatorów kontroli bezpieczeństwa osób, bagażu kabinowego, przewożonych przedmiotów i bagażu rejestrowanego (dalej: OKB). Kontrola wykazała, że:

- spośród 39 zatrudnionych w Spółce osób posiadających certyfikat OKB (stan na dzień 11.01.2017 r.), 2 nie poddały się ponownej certyfikacji zgodnie z wymaganiami określonymi w KPS;
- spośród 28 pracowników Spółki, którzy bezpośrednio realizowali w latach 2015-2016 zadania związane z kontrolą bezpieczeństwa, w przypadku 22 występowały okresy, w których pracownicy nie legitymowali się ważnymi zaświadczeniami potwierdzającymi odbycie szkolenia okresowego;
- Spółka nie wyegzekwowała [...] kompletu dokumentów potwierdzających posiadanie stosownych uprawnień i szkoleń w odniesieniu do 16 z 21 zbiorów

⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

dokumentów pracowników specjalistycznych uzbrojonych formacji ochrony (dalej: SUFO), poddanych analizie przez kontrolerów NIK. W rezultacie Zarządzający dopuścił do wykonywania na terenie lotniska zadań związanych z ochroną lotnictwa przez pracowników SUFO, których uprawnienia nie mogły zostać zweryfikowane w odniesieniu do wymagań określonych w przepisach prawa.

Również pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości NIK ocenia realizację przez Spółkę zadań związanych z KPKJ. Podobnie jak w przypadku realizacji zadań określonych w KPOLC i w KPS, stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność Spółki. Wewnętrzne kontrole zgodności przeprowadzane były zgodnie z przepisami tego programu, z należytą starannością i przez audytora, którego kwalifikacje odpowiadały ustalonym normom. Rzetelnie dokumentowany był przebieg kontroli i ich wyniki.

NIK zwraca jedynie uwagę na wykonywanie przez audytora wewnętrznego w 2015 r. zadań z zakresu ochrony, co było niezgodne z przepisem § 30 ust. 2 KPKJ. Nieprawidłowość ta została usunięta przez Spółkę w 2016 r., jeszcze przed rozpoczęciem kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego

Opis stanu faktycznego

1. Uchwałą nr 18/2013 z dnia 14.02.2013 r. Zarząd Spółki wyznaczył [...] ⁵ osobę odpowiedzialną za ochronę lotniska i szkolenie w tym zakresie osób zatrudnionych na lotnisku. Osoba ta legitymowała się poświadczeniem bezpieczeństwa o klauzuli „tajne” [...] ⁶, jak również zaświadczeniem o odbyciu szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych [...] ⁷. Ponadto osoba ta ukończyła szkolenie w zakresie świadomości ochrony lotnictwa [...] ⁸ oraz szkolenie kierunkowe z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego [...] ⁹.

Informację o wyznaczeniu i danych teleadresowych ww. osoby Zarząd Spółki przesłał do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego (dalej: Prezesa ULC) w dniu 25.02.2013 r. (pismo nr PLM/P/BB/PS/1455/2013).

(Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru poświadczenia. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie daty szkolenia. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie daty certyfikatu. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru certyfikatu. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

Uchwałą nr 121/2016 z dnia 21.10.2016 r. Zarząd Spółki wyznaczył [...]osobę odpowiedzialną za ochronę lotniska i szkolenie w tym zakresie osób zatrudnionych na lotnisku. Osoba ta legitymowała się upoważnieniem [...]do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”, ważnym do dnia 17.02.2018 r., jak również zaświadczeniem o odbyciu szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych [...]12. Ponadto [...]13 ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne, zgodne z § 7 pkt. 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 27.09.2013 r. w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego¹⁴ (dalej: KPS), dla osób ponoszących na szczeblu krajowym lub lokalnym odpowiedzialność za zapewnienie wdrożenia programu ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami. Informację o wyznaczeniu [...]15 wraz z danymi teleadresowymi Zarząd Spółki przesłał do Prezesa ULC w dniu 05.10.2016 r. (pismo nr PLM/BB/PP/3527/2016).

(dowód: akta kontroli str. 22-33; 1107-1114)

2. Decyzją z dnia 28.03.2012 r. Nr ULC-LOB-1/8200-0030/03/11 Prezes ULC zatwierdził Program Ochrony Portu Lotniczego Warszawa/Modlin” (dalej: Program ochrony). Program ten przesłany został przez Spółkę do ULC przy piśmie z dnia 14.03.2012 r. nr Z-3/12. Z treści tego pisma wynika, że Program ochrony: „.... poprawiony został zgodnie z uwagami zawartymi w załączniku do Pańskiego pisma.”

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją, projekt programu ochrony podlegał uzgodnieniom z Komendantem Stołecznym Policji oraz Nadwiślańskim Oddziałem Straży Granicznej. Informacje o uzgodnieniach przesłano do Spółki odpowiednio w dniach 23.05.2011 r. oraz 16.06.2011 r.

Pismem z dnia 7.01.2014 r. Spółka przesłała do Prezesa ULC aktualizację Programu ochrony celem zatwierdzenia. Decyzją z dnia 20.01.2014 r. Nr ULC-LOB-1/8200-0029/04/13 Prezes ULC zatwierdził przesłaną aktualizację.

Pismem z dnia 11.09.2015 r. Spółka przesłała do Prezesa ULC kolejną aktualizację Programu ochrony celem zatwierdzenia. Aktualizacja dokonana została w związku z uwagami audytorów ECAC¹⁶ oraz zmianami w przepisach prawa w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego. Aktualizacja w wersji przesłanej ww. pismem nie została zatwierdzona przez Prezesa ULC.

Pismem z dnia 14.03.2016 r. Spółka przesłała do Prezesa ULC kolejną aktualizację programu ochrony celem zatwierdzenia. Decyzją z dnia 18.04.2016 r. nr ULC-LOB-1/8200-0041/03/15 Prezes ULC zatwierdził ww. aktualizację.

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

¹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru upoważnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

¹² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie daty szkolenia. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie inicjału imienia oraz nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

¹⁴ Dz. U. 2013, poz. 1147.

¹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

¹⁶ Europejska Komisja Lotnictwa Cywilnego (European Civil Aviation Conference).

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez Szefa Biura proces uzgadniania Programu ochrony przesłanego do Prezesa ULC we wrześniu 2015 r. przedłużał się z uwagi na zaistniały problem opracowania dodatkowego programu ochrony dla wieży kontroli lotów (dalej: wieża TWR), w której funkcjonowały służby kontroli Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (dalej: PAŻP). ULC w pierwszej wersji żądał opracowania takiego programu, kierując się wzorcami ogólnopolskimi, wg których wieże znajdują się poza obszarami stref zastrzeżonych lotnisk. Proces rozwiązania tego problemu, a w efekcie zatwierdzenia jednego programu, w którym wieża TWR została ujęta, trwał około 6-miesięcy. Obok tego problemu, Prezes ULC polecił dokonanie szeregu zamian formalnych w uzgadnianym dokumencie.

(dowód: akta kontroli str. 34-49, 1518-1519)

3. W okresie 2014-2016 Zarząd Spółki udostępnił następującym podmiotom program ochrony lotniska, celem zapoznania się z jego treścią:

1. Pismami z dnia 08.05.2014 r. Spółka przesłała do następujących adresatów odpisy, zatwierdzonej przez Prezesa ULC w dniu 20.01.2014 r., aktualizacji Programu Ochrony Portu Lotniczego Warszawa Modlin:
  - a) Komendantowi Placówki Straży Granicznej Warszawa Modlin – pismo nr PLM/BB/Z-45/2014,
  - b) Naczelnikowi Urzędu Celnego III „Port Lotniczy” w Warszawie – pismo nr PLM/BB/Z-47/2014,
  - c) Komendantowi Stołecznej Policji – pismo nr PLM/BB/Z-46/2014.
2. Pismem z dnia 14.07.2016 r. nr PLM/BB/Z-9/2016 Spółka przesłała do Komendanta Placówki Straży Granicznej Warszawa Modlin odpis, zatwierdzonej przez Prezesa ULC w dniu 18.04.2016 r., aktualizacji Programu Ochrony.

Z przesłuchania Szefa Biura w sprawie udostępnienia podstawowemu przewoźnikowi operującemu na terenie lotniska Programu ochrony wynika, że udostępnienie to nie mogło mieć miejsca z uwagi na brak dostępu do informacji niejawnych przedstawicieli tego przewoźnika. W związku z powyższym Szef Biura wystąpił do Zarządu Spółki, na początku 2017 r., z wnioskiem o zniesienie klauzuli z tego dokumentu.

(dowód: akta kontroli str. 50-59, 1519)

4. Uchwałą Zarządu nr 25/2013 z dnia 28.02.2013 r. powołany został Zespół Ochrony Lotniska Warszawa/Modlin. Podstawą działania ZOL był „Regulamin Zespołu Ochrony Lotniska” stanowiący załącznik do ww. uchwały. W uchwale tej ustalono skład ZOL w sposób następujący:

- a) przewodniczący zespołu – Zarządzający Lotniskiem,
- b) zastępca przewodniczącego – Szef Biura ds. Ochrony,
- c) zastępca przewodniczącego – Szef Biura ds. Operacyjno-Eksplatacyjnych,
- d) członek zespołu/Sekretarz ZOL – Zastępca Szefa Biura ds. Ochrony,
- e) członek zespołu – Komendant Powiatowy Policji w Nowym Dworze Mazowieckim,
- f) członek zespołu – Komendant Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej,
- g) członek zespołu – Komendant Placówki Straży Granicznej Warszawa/Modlin,
- h) członek zespołu – Kierownik Oddziału Celnego,
- i) członek zespołu – Zastępca Naczelnika Wydziału V Delegatury Stołecznej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (dalej: ABW),
- j) członek zespołu – przedstawiciel przewoźników lotniczych działających na lotnisku.

Z analizy protokołów z posiedzeń ZOL w latach 2015-2016 wynika, że w posiedzeniach ZOL brały udział osoby, które wymieniane były jako członkowie

zespołu. I tak przykładowo: w protokole nr 1/2015 z dnia 15.01.2015 r. jako członkowie zespołu wymienieni zostali między innymi: troje przedstawicieli Straży Granicznej (dalej: SG), Kierownik Granicznej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej; w protokole nr 2/2015 z dnia 20.03.2015 r. odpowiednio: czworo przedstawicieli SG, w tym Komendant Placówki; w protokole nr 3/2015 z dnia 10.06.2015 r.: troje przedstawicieli SG, dwoje przedstawicieli Konsorcjum Poczty Polskiej [...]17, itd. Analiza ta wykazała również, że w posiedzeniach ZOL nie brał udziału przedstawiciel podstawowego przewoźnika lotniczego operującego na terenie lotniska [...]18.

Analiza protokołów z posiedzeń ZOL wykazała, że na 14 posiedzeń tego gremium, udział w nich brali przedstawiciele następujących instytucji:

- w 11 przedstawicieli Policji, w tym 6-krotnie komendant,
- w 11 Komendant Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej,
- w 14 przedstawicieli SG, w tym 10-krotnie komendant placówki,
- w 11 przedstawicieli oddziału celnego, w tym 7-krotnie kierownik tego oddziału,
- w 10 trzech przedstawicieli ABW,
- w 4 przedstawiciel przewoźników General Aviation.

W posiedzeniach brało udział od 9 do 16 członków ZOL.

Stosownie do art. 5 Regulaminu ZOL, stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu nr 25/2013 z dnia 28.02.2013 r., członkowie zespołu winni aktualizować dane kontaktowe.

Jako realizację tego obowiązku przedstawiono tabelę nr 1-Dane teleadresowe członków ZOL, która zawierała listę 58 członków zespołu z następującymi danymi: imię i nazwisko, nr telefonu/faksu, adres e-mail oraz adres do korespondencji. Zgodnie z art. 5 regulaminu ZOL oraz tabelą nr 1 (który obowiązywał do 18.01.2017 r.), zakres danych powinien zawierać, poza ww., również posiadane poświadczenie bezpieczeństwa (klauzula, data ważności).

W 2015 r. ZOL odbył 8 spotkań, z których zgodnie z wymogami prawa oraz regulaminu sporządzono protokoły. Protokoły te, zgodnie z § 3 ust. 4 KPOLC, przesyłane były do Prezesa ULC w wymaganym terminie.

W trakcie posiedzeń członkowie ZOL, zgodnie z zakresem zadań zespołu, zgłaszali wnioski, wyrażali opinie i inicjowali wprowadzanie nowych rozwiązań i procedur dotyczących między innymi:

- a) na posiedzeniu z dnia 20.03.2015 r. zwrócono uwagę na konieczność opracowania procedury zgłaszania wjazdu transportów medycznych (w tym operacji Lotniczego Pogotowia Ratunkowego);
- b) na posiedzeniu z dnia 10.06.2015 r. ustalono między innymi:
  - potrzebę opracowania nowej tabeli zgłoszeń operacji lotniczych [...]19. Wzór tabeli mieli opracować przedstawiciele Biura Handlowego i mieli przesłać go do zainteresowanych podmiotów do dnia 30.06.2015 r.;
  - potrzebę skonfigurowania nagłośnienia „komunikatów o ewakuacji”, tak aby były one słyszalne w każdym miejscu terminala; [...]20

¹⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

- c) na posiedzeniu z dnia 03.07.2015 r. ustalono między innymi:
- przeprowadzenie wewnętrznych sprawdzeń dotyczących zabezpieczenia częstotliwości i korespondencji radiowej pod kątem ewentualnego dostępu osób nieuprawnionych,
  - opracowanie procedury właściwego zabezpieczenia rejonu koncentracji oraz komunikacji między dowodzącymi siłami wsparcia zewnętrznego z DARG, poprzez stworzenie sztabu interwencyjnego,
  - opracowanie procedury na wypadek nagłej potrzeby zatrzymania statku powietrznego (dalej: SP) w przypadku nie stosowania się kapitana SP do poleceń DARG,
  - wprowadzenie procedury regulującej zasady sprawdzania bagaży w punkcie kontroli zlokalizowanym przy bramie 2F lub PPK,
  - wypracowanie procedury informacyjnej współpracy między rzecznikami MPL i innymi służbami biorącymi udział w działaniach.
- d) na posiedzeniu z dnia 28.07.015 r. ustalono między innymi rozpoczęcie przez wszystkie służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo lotniska akcji informacyjno-edukacyjnej dla pasażerów i lokalnej społeczności o konsekwencjach nieuprawnionego i niekontrolowanego używania bezzałogowych statków powietrznych „dron” w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska.
- e) na posiedzeniu z dnia 17.11.2015 r. zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia częstotliwości patroli SG, Policji i SOL w rejonie terminala pasażerskiego, parkingów PA1 i PA3 oraz drogi dojazdowej do bram wjazdowych na teren lotniska.
- f) na posiedzeniu z dnia 04.12.2015 r. zwrócono uwagę na konieczność kontynuowania działań, które miano wprowadzić w wyniku posiedzenia ZOL z dnia 17.11.2015 r.

W 2016 r. ZOL odbył 6 spotkań, z których zgodnie z wymogami prawa oraz regulaminu sporządzono protokoły. Protokoły te, zgodnie z § 3 ust. 4 KPOLC, przesyłane były do Prezesa ULC w wymaganym terminie.

Jak w 2015 r., w trakcie posiedzeń członkowie ZOL, zgodnie z zakresem zadań zespołu, zgłaszali wnioski, wyrażali opinie i inicjowali wprowadzanie nowych rozwiązań i procedur dotyczących między innymi:

- a) na posiedzeniu z dnia 03.02.2016 r. ustalono między innymi:
- planowanie dodatkowych szkoleń personelu lotniska w zakresie prowadzenia rozmowy z osobą zgłaszającą podłożenie ładunku wybuchowego,
  - cykliczne prowadzenie ćwiczeń doskonalących dla personelu lotniska w zakresie zachowania się po otrzymaniu zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego, koordynujących działania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo,
  - przeprowadzenie dodatkowego szkolenia/instruktażu dla Dyżurnych Operacyjnych w zakresie organizacji działań podczas ewakuacji.
- b) na posiedzeniu z dnia 18.07.2016 r. ustalono między innymi o niezwłocznym uzupełnieniu betonowego wygrozdzenia dróg dojazdowych bezpośrednio przed terminal pasażerski (pierwszy i drugi podjazd).
- c) na posiedzeniu z dnia 19.09.2016 r. ustalono między innymi:

²⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy.. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

- o przekazaniu Zarządzającemu przez SG mapy ze wskazaniem miejsc gdzie najczęściej pozostawiany jest bagaż bez opieki, celem zmniejszenia liczby podejmowanych przez SG czynności pirotechnicznych,
- przedstawiciel ABW poinformował członków ZOL o zmianach w KPOLC, które wprowadziły obowiązek uzgadniania Planu Ochrony Lotniska z ABW.

Ustalono, że ww. wnioski ZOL z 2015 r. zostały zrealizowane jak następuje:

Ad. a. Wniosek nie został zrealizowany. Nie opracowano stosownej procedury. Ograniczono się jedynie do określenia sposobu obsługi transportów medycznych w drodze informacji elektronicznej. Decyzję taką podjął pracownik Biura Handlowo-Marketingowego, który zajmował się tą sprawą. Sprawa ta nie była rozpatrywana ponownie na posiedzeniu ZOL.

Ad. b. Wniosek pierwszy został zrealizowany. Wniosek drugi nie został zrealizowany. Nie przedstawiono dokumentów wskazujących na jego realizację. Wnioski trzeci i czwarty zostały zrealizowane.

Ad. c. Wnioski nie zostały zrealizowane. Nie przedstawiono dokumentów wskazujących na ich realizację.

Ad. d. Wniosek nie został zrealizowany. Z informacji przedłożonej przez Szefa Biura wynikało, że powodem nie zrealizowania tego wniosku był „brak zainteresowania lokalnej społeczności.”

Ad. e i f. Wnioski zrealizowano.

Wnioski z 2016 r. zrealizowano, jak następuje:

Ad. a. Wniosek pierwszy nie został zrealizowany. Spółka poinformowała, że instruktarze takie prowadzone są w ramach cyklicznych odpraw dla pracowników poszczególnych Biur. Przedstawiono dokument o zapoznaniu, 13 osób w dniach od 15.12 do 18.12.2016 r., z treścią „Instrukcji przyjmowania informacji o zagrożeniu bombowym.” Nie przedstawiono dokumentów wskazujących na przeprowadzenie dodatkowych szkoleń.

Wniosek drugi nie został zrealizowany. Spółka przedstawiła dokument o zapoznaniu 16 osób z „Instrukcją Postępowania w Przypadku Stanu Zagrożenia Na Terminalu Strefa Ogólnodostępna Na Lotnisku Warszawa/Modlin.” Nie przedstawiono innych dokumentów wskazujących na jego realizację.

Wniosek trzeci nie został zrealizowany. Udokumentowano zapoznanie się pracowników z treścią rozdziału 7 Programu Ochrony 7.1-7.12. Nie było to szkolenie lub instruktaż, który został zalecony przez ZOL.

Ad. b. Wniosek zrealizowano.

Ad. c. Wniosek pierwszy został zrealizowany. Wniosek drugi zrealizowano. Plan Ochrony przekazany został do ABW w dniu 19.10.2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 60-128, 1107-1171, 1429-1431)

5. Zarządzający zapewnił podmiotom korzystającym z terenu lotniska ochronę przed aktami bezprawnej ingerencji poprzez opracowanie i wdrożenie do realizacji Programu Ochrony, jak również Planu Ochrony.

Zarządzający opracował „Analizę ryzyka Lotniska Warszawa/Modlin, Nadzór, Patrole i inne kontrole fizyczne” z 2015 r., stanowiącą załącznik nr 8.11 do Programu Ochrony. Do analizy ryzyka dołączono między innymi opis sposobu kontroli kart identyfikacyjnych oraz przepustek pojazdów znajdujących się w strefach zastrzeżonych, jak również częstotliwość nadzoru i patroli.

Zgodnie z zeznaniami złożonymi przez Szefa Biura, za 2016 r. opracowano analizę ryzyka, która miała być przedłożona do podpisu do dnia 31.01.2017 r. Ze względu na pobyt w delegacji służbowej Szef Biura nie miał wiedzy co do aktualnego stanu w tej sprawie.

W okresie 2015-2016 do Zarządzającego wpłynęły od Prezesa ULC 4 pisma informujące o zagrożeniach bezpieczeństwa komunikacji lotniczej. Na pismach tych znajdowały się adnotacje o zapoznaniu z treścią tych pism osób odpowiedzialnych za ochronę lotniska.

Spółka nie informowała Prezesa ULC o tego typu zdarzeniach, gdyż jak wynika z informacji Szefa Biura, nie było takich zdarzeń.

(dowód: akta kontroli str. 22-23, 129-158, 1519)

6. Uchwałą nr 46/2014 z dnia 24.03.2014 r. Zarząd Spółki wprowadził instrukcję przepustkową na terenie lotniska. Analiza zapisów instrukcji wykazała, że określiła ona wszystkie elementy, które wyszczególnione zostały w § 31 ust. 1 KPOLC. Instrukcja stanowiła również załącznik do programu ochrony, który podlegał zatwierdzeniu przez Prezesa ULC.

Do 23.03.2014 r. obowiązywała instrukcja przepustkowa z 2012 r., która wprowadzona została na podstawie Uchwały Zarządu Nr 43/2012 z dnia 20.04.2012 r.

Do instrukcji tej opracowano „Procedurę sprawdzenia przeszłości” z 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 167-199, 1100-1106, 1172-1253, 1257-1297)

6.1. Zadania z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego wykonywali pracownicy Spółki oraz pracownicy SUFO, skierowani do Spółki w celu realizacji zadań w powyższym zakresie na podstawie umów,[...]21.

Pracownicy SUFO realizowali zadania z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego, w tym: kontrole bezpieczeństwa, kontrole dostępu do strefy zastrzeżonej oraz nadzór i patrole w tej strefie, a także ochronę fizyczną w poszczególnych strefach lotniska, na podstawie odpowiednich kart identyfikacyjnych, kart dostępu, wydawanych na podstawie Instrukcji przepustkowej oraz stosownych upoważnień.

(dowód: akta kontroli str. 740, 755, 762, 780-781, 797-799)

7. Pismem z dnia 21.10.2016 r. Zarządzający przesłał do Prezesa ULC, uzgodniony z Policją, Strażą Graniczną i PAŻP, „Plan działań na wypadek sytuacji kryzysowych w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego”. Plan ten opracowano w związku z § 7 ust. 1 KPOLC. Pismem z dnia 21.10.2016 r. plan ten przekazany został również do uzgodnień z podstawowym przewoźnikiem operującym na lotnisku w Modlinie [...]22. W treści ww. planu, zarówno aktualnie obowiązującego, stanowiącego część Programu ochrony zatwierdzonego decyzją Prezesa ULC z dnia 18.04.2016 r., jak również projektu planu przesłanego do ULC dnia 21.10.2016 r. znajdował się zapis, z którego wynikało że Szef Biura sprawuje nadzór nad efektywnością wszystkich procedur ochrony oraz dokonuje we współpracy z SG i Policją kontroli w zakresie przeciwdziałania aktom bezprawnej ingerencji na lotnisku. Z przeprowadzonych kontroli sporządzana jest stosowna dokumentacja, która przechowywana jest przez okres 3 lat. Wyniki kontroli omawiane są każdorazowo na kolejnym najbliższym posiedzeniu ZOL.

(dowód: akta kontroli str. 1436, 1475-1517)

8. ULC pismem z dnia 12.08.2016 r. przekazał Zarządzającemu ustalenia z dokonanej w dniach 11-15.07.2016 r. przez ECAC oceny podatności strefy

²¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy.. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji posiadających wartość gospodarczą dla firmy.. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

ogólnodostępnej portu lotniczego Warszawa Modlin na zagrożenia, z wnioskiem o rozważenie wykorzystania w praktyce zawartych w nim zaleceń. ECAC sformułowała 23 uwagi w powyższym zakresie, w tym 19 szczegółowych uwag dotyczących między innymi:

- dozoru strefy otwartej w obszarze budynku Terminala Pasażerskiego (dalej: Terminala), w tym obszaru antresoli,
- systemu wydawania uprawnień do wjazdu przed Terminal i późniejszej kontroli kart identyfikacyjnych kierowców pojazdów komunikacji publicznej (autobusy, busy, taksówki, dostawy handlowe),
- dozoru strefy otwartej przed Terminalem, m.in. w odniesieniu do kierowców pojazdów, przez pracowników ochrony fizycznej z SUFO realizujących zadania z zakresu ochrony fizycznej (dalej: POF),
- organizacji ruchu przed budynkiem Terminala, w tym w zakresie ochrony przed nieuprawnionym wjazdem pojazdu do strefy przed budynkiem Terminala i zapewnienia odpowiedniej separacji traktów komunikacyjnych przez Terminalem od jego infrastruktury, mającej na celu ochronę przed atakiem przy użyciu pojazdu samochodowego,
- funkcjonowania systemu informowania wszystkich osób i podmiotów działających w strefie otwartej w sprawach ochrony i bezpieczeństwa oraz znajomości procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia aktem bezprawnej ingerencji i świadomości tych osób w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego -
- wskazując w reasumpcji na dwa główne ryzyka wystąpienia zagrożenia atakiem z użyciem broni w Terminalu w szczególności z poziomu antresoli oraz atakiem na budynek Terminala pasażerskiego z użyciem pojazdu samochodowego.

Z wyjaśnień złożonych przez Prezesa Zarządu Spółki wynika, że Zarządzający podjął wymierne działania w odniesieniu do zagrożeń wynikających z niedostatków w organizacji ruchu przed budynkiem Terminala, w tym w zakresie ochrony przed nieuprawnionym wjazdem pojazdu do strefy przed budynkiem Terminala i zapewnienia odpowiedniej separacji traktów komunikacyjnych przez Terminalem od jego infrastruktury, mającej na celu ochronę przed atakiem przy użyciu pojazdu samochodowego. Wprowadził betonowe separatory odgradzające obszar parkingu ogólnodostępnego od terenów przylegających do Terminala oraz zabezpieczył dostęp do traktów komunikacyjnych przedterminalowych szlabanem z kolczatką.

W odniesieniu do uwag i zaleceń ECAC, wskazujących na zagrożenia związane z systemem wydawania uprawnień do wjazdu przed Terminal oraz późniejszą kontrolą kart identyfikacyjnych kierowców pojazdów, Zarządzający wyjaśnił, że upoważnienia do wjazdu na drogi przed Terminalem wydawane są przez Biuro Handlowo-Marketingowe w uzgodnieniu z Biurem i są kontrolowane przed wjazdem przez pracowników obsługi parkingu.

(dowód: akta kontroli str. 437-439, 785-786, 794-796, 1427-1428)

9. Zarządzający, zgodnie z KPOLC oraz Podręcznikiem organizacyjnym odpowiada za:

- kontrolę bezpieczeństwa osób niebędących pasażerami i przenoszonych przez te osoby przedmiotów, sprawdzenie pojazdów udających się do strefy zastrzeżonej oraz do części krytycznej strefy zastrzeżonej (według § 33 KPOLC);
- kontrolę dostępu do stref, o których mowa w ust. 1, w tym sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu przepustkowego, (według § 17 ust. 2 KPOLC);
- nadzór, patrole i inne kontrole fizyczne (według § 36 ust. 1 KPOLC), utrzymanie w dobrym stanie technicznym ogrodzenia wokół lotniska i innych barier technicznych oddzielających strefę ogólnodostępną, strefę operacyjną, strefę zastrzeżoną oraz część krytyczną strefy zastrzeżonej, ochronę przejść ze strefy ogólnodostępnej do strefy zastrzeżonej przed dostępem osób nieuprawnionych oraz przedostaniem się

przedmiotów mogących stanowić zagrożenie dla transportu lotniczego (według § 36 ust. 2 pkt 2 KPOLC);

- szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego (według § 70 KPOLC, przepisów rozporządzenia KPS, postanowień Podręcznika organizacyjnego.

Za realizację zadań w powyższym zakresie odpowiedzialne było Biuro, w tym SOL, w ramach której działały: komórka organizacyjna Biura - Wewnętrzna Służba Ochrony (dalej: WSO) oraz SUFO.

(dowód: akta kontroli str. 683-716, 739)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Osoba wyznaczona w dniu 21.10.2016 r., jako odpowiedzialna za ochronę lotniska i szkolenie w tym zakresie osób zatrudnionych na lotnisku, nie posiadała uprawnień, zgodnych z przepisami § 2 ust. 1 pkt.10a KPOLC, tj. nie posiadała poświadczenia bezpieczeństwa o klauzuli co najmniej „poufne”. Ponadto niezgodnie z „Wymaganiami kwalifikacyjnymi” opracowanymi na podstawie § 11 Uchwały nr 95/2012 z dnia 22.06.2012 r. Zarządu Spółki w sprawie wprowadzenia Regulaminu szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników nie posiadała: aktualnego szkolenia instruktorów (ważność poprzedniego szkolenia upłynęła w dniu 07.07.2016 r.), szkolenia audytorów krajowych i audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony. Wymóg posiadania tych wymagań wynikał z faktu, że w Programie ochrony określono, że osobą odpowiedzialną za ochronę jest Szef Biura. Ww. wymagania, określone w „Wymaganiami kwalifikacyjnymi”, odnosiły się do Szefa Biura ds. Ochrony. Zgodnie z nimi winien on również posiadać dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”.

Przekazanie informacji do Prezesa ULC o wyznaczeniu [...] ²³, jako osoby odpowiedzialnej za ochronę lotniska i szkolenie, nastąpiło na 16 dni przed formalnym wyznaczeniem tej osoby przez Zarząd Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 22-33; 1107-1114, 739, 1439)

2. Proces uzgadniania programu ochrony z policją i SG, który miał miejsce w 2011 r. (pisma o uzgodnieniu programu odpowiednio z dnia 23.05.2011 r. oraz 16.06.2011 r.), znacznie wyprzedzał fakt zatwierdzenia tego dokumentu. Zatwierdzenie to nastąpiło w dniu 28.03.2012 r., tj. po ponad 10 miesiącach od dnia uzgodnienia z Komendantem Stołecznym Policji i po ponad 9 miesiącach od dnia uzgodnienia z Nadwiślańskim Oddziałem Straży Granicznej. Nie było możliwości ustalenia jaka wersja programu podlegała uzgodnieniom z ww. instytucjami, ani też jaka była przyczyna długotrwałej procedury uzgadniania i zatwierdzania programu przez Prezesa ULC. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu osoby wyznaczone do przygotowania programu nie były już pracownikami lotniska. Biuro nie posiadało informacji o formach uzgodnień i przyczynach długotrwałości procesu zatwierdzania programu.

(dowód: akta kontroli str. 34-39; 1107)

3. Skład ZOL był niezgodny z § 3 ust. 2 KPOLC. Stosownie do tego przepisu skład zespołu ochrony lotniska tworzy 7 osób: zarządzający lotniskiem lub osoba, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 10 lit. a, jako przewodniczący zespołu, oraz po jednym przedstawicielu: służby ochrony lotniska, Policji, SG (w portach lotniczych, w których znajduje się lotnicze przejście graniczne), ABW, Służby Celnej oraz komitetu skupiającego przewoźników lotniczych, o którym mowa w § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie tworzenia i działania

²³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

komitetów oraz współdziałania i konsultacji w porcie lotniczym (Dz. U. poz. 1088), działającego na lotnisku, a w przypadku jego braku – przedstawiciela przewoźnika wykonującego największą liczbę operacji z danego portu lotniczego. Tymczasem na mocy uchwały Zarządu nr 25/2013 z dnia 28.02.2013 r. w skład ZOL weszło 10 osób; w tym dwóch dodatkowych przedstawicieli służby ochrony lotniska (Szef Biura ds. Ochrony, Szef Biura ds. Organizacyjno-Eksploatacyjnych) oraz – niewymieniony w przywołanym przepisie – przedstawiciel straży pożarnej (Komendant Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej).

Pomimo podjęcia przez Zarząd Spółki podczas kontroli, w dniu 19 stycznia 2017r., uchwały nr 9/2017 w sprawie powołania Zespołu Ochrony Lotniska Warszawa/Modlin opisana wyżej nieprawidłowość nie została usunięta. Ustalony ww. uchwałą 12-osobowy skład ZOL jest niezgodny z § 3 ust. 2 KPOLC.

Analiza składów osobowych posiedzeń ZOL wykazała, że jedynie przedstawiciele SG brali udział we wszystkich posiedzeniach, które odbyły się w latach 2015-2016, przy czym Komendant Placówki SG brał udział w 10 posiedzeniach. Pozostali przedstawiciele podmiotów wymienionych w § 3 ust. 2 KPOLC uczestniczyli, odpowiednio: Policji – w 11 posiedzeniach, przy czym komendant w 6, Oddziału Celnego – w 11, w tym kierownik w 7, ABW – w 10, przedstawiciel przewoźników lotniczych działających na lotnisku – w 4.

(dowód: akta kontroli str. 60-128, 1107-1171, 1429-1431, 1520)

4. W okresie 2015-2016 spośród 19 wniosków zgłoszonych przez członków ZOL 10 nie zostało zrealizowanych. Biuro, do którego zadań należało między innymi: zapewnienie obsługi organizacyjnej Zespołu Ochrony Lotniska i nadzorowanie realizacji wytycznych i zaleceń w zakresie wdrażania środków i procedur ochrony, nie monitorował i nie nadzorował sposobu realizacji wniosków zgłaszanych na posiedzeniach zespołu.

Z wyjaśnień Szefa Biura wynika, że w przypadku formułowania wniosków przez członków ZOL, trafiają one bezpośrednio do osób merytorycznie odpowiedzialnych za wnioskowane zagadnienia. W przypadku braku możliwości wykonania zleconych zadań bądź istnienia innych obiektywnych przeszkód, uniemożliwiających wykonanie zadania, osoby merytoryczne powinny poinformować o tym Zarząd Spółki i Biuro. Szef Biura wyjaśniał, że nie pamiętał, czy w latach 2015-2016 miały miejsce takie przypadki. NIK stwierdziła, że nie było uregulowań wewnętrznych określających sposób postępowania opisany przez Szefa Biura. Nie uzyskano jednoznacznej odpowiedzi o przyczynach nie realizowania postanowień Podręcznika organizacyjnego w zakresie nadzorowania realizacji wytycznych i zaleceń w zakresie wdrażania środków i procedur ochrony.

(dowód: akta kontroli str. 60-128, 1107-1171, 1429-1431, 1520)

5. Analiza 22 wniosków o wydanie czasowych kart identyfikacyjnych oraz 10 wniosków o wydanie przepustek dla pojazdów wykazała, że niezgodnie z instrukcją przepustkową przyjęto do realizacji 21 wniosków o wydanie czasowych kart identyfikacyjnych oraz 8 wniosków o wydanie przepustek dla pojazdów. W odniesieniu do przepustek o wydanie czasowych kart identyfikacyjnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) brak kwestionariuszy wniosków o udzielenie informacji o braku negatywnych przesłanek (załącznik nr 5 do instrukcji z 2014 r. lub załącznik nr 6 do instrukcji z 2012 r.) – 18 wniosków,
- b) wnioski podpisane przez managera ochrony bez wyszczególnienia zakresu obowiązków – 9 wniosków,
- c) brak adnotacji o zwrocie kart – 7 wniosków,
- d) nieważny certyfikat ukończenia szkolenia – 1 wniosek,
- e) brak stosownych oświadczeń do kwestionariusza sprawdzenia przeszłości – 5 wniosków,

- f) brak dat sporządzenia wniosków lub innych załączonych dokumentów – 4 wnioski,
- g) informacje Straży Granicznej o braku negatywnych przesłanek z datami niezgodnymi z datami wniosków – 20 wniosków,
- h) wnioski, do których załączono więcej niż jeden wniosek o tym samym numerze dla tej samej osoby – 10 wniosków,
- i) niezgodność dat wniosków z datami załączonych do nich kwestionariuszy sprawdzenia przeszłości – 11 wniosków, w tym kwestionariuszy niezgodnych ze wzorem – 3 wnioski,
- j) brak zatwierdzenia wniosku przez osobę upoważnioną – 2 wnioski,
- k) brak kompletu dokumentów załączonych do wniosków – 4 wnioski,

W odniesieniu do wniosków o wydanie przepustek dla pojazdów stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) brak ksero dowodu rejestracyjnego – 2 wnioski,
- b) brak ksero ubezpieczenia OC – 7 wniosków.

Prezes Zarządu nie wyjaśnił przyczyn braku kwestionariuszy wniosków o udzielenie informacji o braku negatywnych przesłanek. Poinformował jedynie, że wnioski o udzielenie informacji przesłane zostały do SG, a w odpowiedzi przesłane zostały stosowne informacje. Większą liczbę wniosków od liczby spraw usprawiedliwiał brakiem zasad wymiany lub przedłużania ważności kart w instrukcji. W odniesieniu do różnicy dat kwestionariuszy sprawdzenia przeszłości z datami wniosków Prezes Zarządu stwierdził, że przyjęto zasadę akceptowania kwestionariuszy z datą wcześniejszą wobec osób, których dane nie zostały zmienione. NIK stwierdziła, że Instrukcja przepustkowa nie regulowała tych zagadnień w sposób zaprezentowany przez Szefa Biura. Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika również, że w stosunku do wniosków o wydanie przepustek dla pojazdów nastąpiło „niedopatrzenie kompletności zapisów na wnioskach” i brak stosownych dokumentów zostanie uzupełniony.

Zdaniem Szefa Biura przyczyn nieprawidłowej realizacji instrukcji przepustkowej należy upatrywać w zbyt małej obsadzie Biura i osób odpowiedzialnych merytorycznie za przedmiotowe zagadnienie oraz w niesatysfakcjonującej współpracy z zainteresowanymi podmiotami w zakresie realizacji postanowień tej instrukcji.

(dowód: akta kontroli str. 167-199, 1100-1106, 1172-1253, 1257-1297, 1520)

5.1. W umowach z SUFO Zarządzający nie określił obowiązku bezzwłocznego informowania o wygaśnięciu stosunku pracy pomiędzy SUFO i zatrudnianych przez nią pracowników kierowanych do pracy na terenie lotniska. Stwierdzono, że Zarządzający nie opracował regulacji/procedur zapewniających przekazywanie przez SUFO informacji bezzwłoczne po zaprzestaniu świadczenia pracy przez ww. osoby, delegowane do pracy na lotnisku.

Stwierdzono, że w przypadku zaprzestania świadczenia pracy na rzecz SUFO przez określoną osobę, zdawała ona Zarządzającemu jej karty identyfikacyjne i dostępu oraz upoważnienie, załączając je do pisemnego zawiadomienia. W zawiadomieniu SUFO nie podawała daty rozwiązania umowy z pracownikiem, w wyniku czego anulowanie ważności karty dostępu następowało w dniu otrzymania zawiadomienia, niezależnie od dnia faktycznego zaprzestania świadczenia pracy.

(dowód: akta kontroli str. 740, 755, 762, 780-781, 797-799, 1426)

6. W odniesieniu do zaleceń sformułowanych przez ECAC, pomimo upływu blisko pół roku od otrzymania z ULC tej oceny, Zarządzający do dnia 30.01.2017 r. nie przedstawił udokumentowanych działań, odnoszących się do:

- zagrożeń związanych z niedostatecznym dozowaniem strefy ogólnodostępnej budynku Terminala, w tym obszaru antresoli.

W szczególności: podatności półpiętra i stref rozciągających się pod nim (wejścia do Terminala i przestrzeń przed odprawami screeningowymi) na zagrożenie wystąpienia ataku z użyciem broni palnej; występowania licznych miejsc w tej strefie budynku Terminala podatnych na atak z użyciem materiałów wybuchowych (dalej: IED²⁴); niedostatecznego rozmieszczenia kamer telewizji przemysłowej (dalej: CCTV), nie zapewniającego śledzenia najbardziej zagrożonych miejsc półpiętra uznanych za punkty sprzyjające popełnieniu ataku zbrojnego (od obszaru Check-in i linii oczekiwania na dopuszczenie do screeningu do dwóch głównych wejść do terminala).

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zalecenia ECAC odnoszące się do powyższych zagrożeń realizowane są poprzez dozоровanie strefy przez POF i system CCTV zgodnie z Planem ochrony, a także poprzez patrole Policji.

Prezes Zarządu nie podał w wyjaśnieniu, czy i jakie działania zostały podjęte przez Spółkę w związku ze sformułowanymi przez ECAC uwagami, w tym w odniesieniu do Planu ochrony. NIK zauważa, że uwagi i zalecenia ECAC odnosiły się do niedostatecznego zakresu dozоровania wymienionych obszarów strefy ogólnodostępnej Terminala, w tym przy użyciu systemu CCTV, który określony był w obowiązującym Planie ochrony.

Szef Biura zeznał, że system dozoru CCTV na obszarze ogólnodostępnym wewnątrz i zewnątrz Terminala zostanie w 2017 r. i okresach późniejszych rozbudowany w ramach rozbudowy części wschodniej Terminala (strefy odlotów), na co zostały (cyt.) „zabudżetowane w Spółce środki”. Tym samym powinien zostać usunięty problem słabego dozoru antresoli.

- zagrożeń związanych z działalnością podmiotów zewnętrznych w strefie ogólnodostępnej, w tym dotyczących braku: regulacji określających wymagania przy wydaniu kart identyfikacyjnych pracownikom tych podmiotów (w tym sprawdzenia ich niekaralności); list zatrudnianych przez nie pracowników; mechanizmów zapewniających dostęp do informacji i procedur związanych ze sprawami bezpieczeństwa dla personelu niebędącego pracownikami Spółki, koordynacji działań Spółki z podmiotami zewnętrznymi w zakresie bezpieczeństwa i działań podejmowanych w przypadku incydentu zagrażającego bezpieczeństwu.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zalecenia odnoszące się do powyższych zagrożeń realizowane są poprzez szkolenia ze świadomości ochrony lotnictwa cywilnego, a w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej informacje przekazywane są za pośrednictwem dźwiękowego systemu ostrzegawczego.

NIK zauważa, że szkoleniom powyższym poddawani są pracownicy podmiotów zewnętrznych przed rozpoczęciem pracy, a uwagi sformułowane przez ECAC dotyczyły osób, które takie szkolenie obligatoryjnie odbyły. Wskazuje to na nieskuteczność szkoleń w zakresie zrozumienia problematyki ochrony lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji. Prezes Zarządu w wyjaśnieniu nie odniósł się do pozostałych uwag i zaleceń, dotyczących w szczególności braku procedur lub ich znajomości przez pracowników podmiotów zewnętrznych.

Szef Biura w odniesieniu do działalności podmiotów zewnętrznych w strefie ogólnodostępnej zeznał, że (cyt.) „(...) planowane jest wprowadzenie przepisów regulujących sprawdzanie przeszłości w odniesieniu do pracowników firm zewnętrznych. Planowane jest ponadto systemowe rozwiązanie nakładające na firmy zewnętrzne obowiązek informowania Zarządzającego o aktualnym zatrudnieniu personelu oraz opracowanie

programu szkolenia tych osób z zakresu poruszania się po strefie ogólnej i związanego z tym podnoszenia świadomości ochrony lotnictwa cywilnego. W przypadku kierowców, w tym taksówkarzy, Zarządzający podejmował w przeszłości działania informacyjne regulujące zasady przebywania kierowców na terenie strefy ogólnodostępnej Terminala. W ich wyniku ustalono, że kierowcy muszą być identyfikowalni, przez co rozmieścić należy ubranie w kamizelkę z napisem Taxi i wyposażenie w identyfikator firmy współpracującej z Zarządzającym. W celu wyeliminowania sytuacji nadmiernego gromadzenia się kierowców w strefie przed przyłotami Zarządzający podejmie czynności ograniczające ten proceder”

- zagrożeń związanych z dozorem strefy ogólnodostępnej przed Terminalem, w tym dotyczących: nieprzekazywania POF szczegółowych i regularnie aktualizowanych instrukcji ukierunkowanych na zapewnienie systematycznego dozoru wszystkich zidentyfikowanych punktów krytycznych; braku obostrzeń czasowych dla taksówek parkujących przed Terminalem oraz braku zobowiązania taksówkarzy do pozostawiania w pojazdach bądź w ich pobliżu w trakcie parkowania; niedostatecznego instruowania POF w zakresie monitoringu ruchu pojazdów, w tym systematycznego sprawdzania przepustek samochodowych, mającego na celu ujawnianie nieautoryzowanych pojazdów w sąsiedztwie Terminala, jak i innych podejrzanych zachowań związanych z używaniem pojazdów.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że strefa ta jest patrolowana przez POF oraz system CCTV, a POF dokonują wrywkowego sprawdzenia upoważnień posiadanych przez kierowców.

NIK zauważa że, ECAC sformułowała zalecenia w powyższym zakresie na podstawie przeprowadzonej na lotnisku oceny podatności, a odnosiły się one właśnie do niedostatecznego dozoru tego obszaru strefy ogólnodostępnej (m.in. przez POF). Prezes Zarządu nie podał w wyjaśnieniu, czy i jakie działania zostały podjęte przez Spółkę w związku ze sformułowanymi przez ECAC uwagami, w tym w odniesieniu do Planu ochrony.

Szef Biura w sprawie realizacji zaleceń sformułowanych przez ECAC zeznał, że Spółka wprowadziła zwiększoną liczbę patroli zmotoryzowanych SUFO i POF na obszarze przedterminalowym, parkingach i na drogach dojazdowych. Pracownicy parkingu obsługujący szlaban zostali poinformowani o obowiązku zamykania szlabanu w trybie ciągłym, w celu uniemożliwienia niekontrolowanego wjazdu pojazdów nieuprawnionych. Zeznał również, w zakresie dozoru fizycznego strefy ogólnodostępnej przed Terminalem, że: (cyt.) „(...) w sytuacji zaistnienia naruszeń regulacji związanych z ochroną, zasadą jest zwoływanie spotkania roboczego z przedstawicielami SUFO, na którym omawiane są wszystkie sprawy dotyczące np. poprawy realizacji zdań przez pracowników ochrony, związanych z przeciwdziałaniem aktom bezprawnej ingerencji. Niejednokrotnie zlecane są zadania dla dowódców zmiany dot. prowadzenia instruktaży stanowiskowych. Są to działania prowadzone w trybie doraźnym – bezdokumentowym”.

(dowód: akta kontroli str. 436-439, 785-786, 794-796, 1426-1428, 1518-1527)

7. Nieprawidłowo przeprowadzane były kontrole bezpieczeństwa osób nie będących pasażerami oraz wnoszonych przez nie przedmiotów. OKB z WSO oraz SUFO nie przeprowadzali czynności kontrolnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj.: §§ 33 i 35 KPOLC odwołującymi się do pkt 1.3. i 1.5 załącznika do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 185/2010 z dnia 4 marca 2010 r. ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnotowych podstawowych norm ochrony

lotnictwa cywilnego²⁵ (dalej: rozporządzenie 185/2010) i Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE)2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego²⁶ (dalej: rozporządzenie 2015/1998) i Decyzją Komisji K(2010)/774 z dnia 13 kwietnia 2010 r. ustanawiającą szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego obejmujących informacje, o których mowa w art. 18 lit. A rozporządzenia (WE) nr 300/2008²⁷ (dalej: Decyzja 2010/774) oraz Decyzją Wykonawczą Komisji C(2015) 8005 z dnia 16 listopada 2015 r. ustanawiającą szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego, zawierające informacje, o których mowa w art. 18 lit. A) rozporządzenia (WE) 300/2008 i uchylająca decyzję (2010)774 z dnia 13.04.2010 r.²⁸, obowiązującą od dnia 21.02.2016 r. (dalej: Decyzja 2015/8005). Wskazują na to wyniki wewnętrznych testów ochrony (dalej: testów), przeprowadzanych przez audytora wewnętrznego kontroli jakości w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego (dalej: audytora):

- test T-04 w dniu 02.12.2014 r. - na przejściu w Terminalu i w Głównym Punkcie Kontroli (dalej: GPK) w wyniku nieprawidłowo przeprowadzonej kontroli bezpieczeństwa umożliwiono w każdym z ww. przypadków wniesienie do strefy zastrzeżonej 3 petard hukowych;
- test T-02 w dniu 20.03.2015 r. - na przejściu w Terminalu OKB z WSO ujawnił próbę wniesienia do strefy zastrzeżonej przedmiotu zabronionego (imitacji kompletnego urządzenia wybuchowego), jednak nie zastosował procedury reagowania na tego typu zagrożenie, zaś na przejściu służbowym OKB z SUFO dopuścił do wniesienia wymienionego przedmiotu do tej strefy;
- test T-04 w dniu 10.06.2015 r. - na obu ww. przejściach (Terminal i GPK) ujawniono próbę wniesienia do strefy zastrzeżonej ww. przedmiotu, jednak OKB nie zastosowali procedury reagowania w sytuacjach szczególnych;
- test T-06 w dniu 04.09.2015 r. – OKB z SUFO na przejściu w Terminalu pasażerskim zezwolił na wejście osoby przeprowadzającej test bez przeprowadzenia kontroli bezpieczeństwa;
- test T-08 cz.1 w dn. 1.12.15 r. OKB z WSO i z SUFO na ww. przejściach służbowych dopuścili do wniesienia do strefy zastrzeżonej imitacji kompletnego urządzenia wybuchowego wbudowanego do komputera przenośnego;
- test T-03 w dniu 20.09.2016 r. OKB z WSO na przejściu Fast Track w Terminalu dopuścił do wniesienia do strefy zastrzeżonej imitacji zapalnika.

Po przeprowadzeniu ww. testów audytor wielokrotnie formułował zalecenie realizowania kontroli bezpieczeństwa osób niebędących pasażerami oraz przenoszonych przez nie przedmiotów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zalecał również weryfikację wiedzy pracowników SOL z WSO i z SUFO z zakresu obowiązujących przepisów, a także cykliczne szkolenie w zakresie rozpoznawania obrazów na urządzeniach RTG, w tym w szczególności w zakresie wykrywania urządzeń wybuchowych umieszczanych w sprzęcie elektronicznym i elektrycznym.

Pomimo powyższych zaleceń, w toku wewnętrznego audytu ochrony, przeprowadzonego w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r., audytor ponownie ujawnił niezgodne z przepisami przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa osób niebędących pasażerami i przenoszonych przez nie przedmiotów, w tym:

- poddanie kontroli bezpieczeństwa dwóch osób, pomimo utrzymującego się sygnału wzbudzenia bramki WTMD;

²⁵ Dz.U.UE.L.10.55.1, ze zm. obowiązującego do 31.01.2016 r.

²⁶ Dz. U. UE. L. 2015.299.1 ze zm. obowiązującego od 01.02.2016 r.

²⁷ Decyzja niepublikowana.

²⁸ Decyzja niepublikowana.

- przeprowadzenie dwóch kontroli bezpieczeństwa (manualnych) niezgodnie z dodatkiem 4-A do Decyzji 2015/8005;
- nie posiadanie przez OKB dostatecznej znajomości przepisów na temat obowiązywania dodatku 1-A do rozporządzenia 2015/1998 r. (pt. „Osoby niebędące pasażerami. Wykaz przedmiotów zabronionych”).

Niezgodnościom powyższym audytor przyznał kategorię 3 oceny stanu ochrony i ponownie zalecił zapewnienie, w trybie pilnym, aby kontrole bezpieczeństwa przeprowadzane były zgodnie z przepisami (zgodnie z dodatkiem 4-A do Decyzji 2015/8005), w tym, aby podczas kontroli bezpieczeństwa osób niebędących pasażerami bramkowy detektor metalu był pozbawiony sygnału wzbudzenia. Ponownie zalecił przeprowadzenie, w trybie planowym, udokumentowanych szkoleń z zakresu znajomości przez OKB obowiązującego dodatku 1-A zał. do rozporządzenia 2015/1998. Zalecił także przeszkolenie OKB w zakresie wnoszenia na teren strefy zastrzeżonej przedmiotów zabronionych, o których w dodatku 1-A zał. do rozporządzenia 2015/1998 przez personel przewoźnika lotniczego, zarządzającego lotniskiem oraz przedstawicieli innych podmiotów wykonujących obowiązki służbowe lub prowadzących działalność w tej strefie.

7.1. Nieprawidłowo przeprowadzane były kontrole bezpieczeństwa pasażerów oraz wnoszonego przez nich bagażu kabinowego. Operatorzy kontroli bezpieczeństwa z WSO oraz z SUFO nie przeprowadzali kontroli bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym: §§ 41, 43 ust. 2, 44, 53, 54 i 55 KPOLC odwołujących się między innymi do pkt 4.1 i 4.4 załącznika do rozporządzenia 185/2010 i rozporządzenia 2015/1998, Decyzją 2010/774 i Decyzją 2015/8005. Wskazują na to wyniki testów:

- T-02 w dniu 13.03.2015 r. - pomimo wykrycia przedmiotu zabronionego (noża) przez bramkę WTMD, OKB z SUFO nie usunął przyczyn jej wzbudzenia i przeprowadził kontrolę manualną, nie zakończoną ujawnieniem tego przedmiotu, w wyniku czego został on wniesiony do strefy zastrzeżonej;
- T-04 w dn. 12.06.2015 r. - OKB dopuścił do wprowadzenia do strefy zastrzeżonej przedmiotu stanowiącego imitację urządzenia wybuchowego;
- T-06 w dniu 04.09.2015 r. - OKB z WSO dwukrotnie dopuścili do wniesienia do strefy zastrzeżonej przedmiotów zabronionych, określonych w Dodatku 4-C do rozporządzenia 185/2010;
- T-02 w dn. 28.06.2016 r. - OKB z SUFO dopuścił do wniesienia do strefy zastrzeżonej imitację urządzenia wybuchowego;
- T-03 w dniu 08.09.2016 r. - OKB z SUFO w wyniku nieprawidłowej interpretacji obrazu na urządzeniu RTG dopuścił do wniesienia do strefy zastrzeżonej imitacji kompletnego urządzenia wybuchowego. Audytor stwierdził, że OKB nie realizował zaleceń ABW dotyczących przenośnych komputerów i uznał, że program naprawczy dotyczący niezgodności ujawnionych w teście T-02 z 2016 r. nie osiągnął zamierzonego celu.

Audytor w 2015 r. po przeprowadzeniu ww. testów każdorazowo zalecił przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa pasażerów i bagażu kabinowego zgodnie z obowiązującymi przepisami. W 2016 r. dwukrotnie zalecił przeprowadzenie cyklicznych szkoleń z zakresu wykrywania urządzeń IED w bagażu kabinowym, w tym w szczególności w zakresie wykrywania urządzeń wybuchowych, umieszczanych w sprzęcie elektronicznym i elektrycznym oraz w zakresie rozpoznawania elementów składowych urządzeń wybuchowych.

Pomimo powyższych zaleceń, w toku wewnętrznego audytu ochrony przeprowadzonego w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r., audytor ponownie ujawnił niezgodne z przepisami przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa pasażerów i bagażu kabinowego, w tym:

- przeprowadzenie dwóch kontroli bezpieczeństwa pasażerów za pomocą bramki WTMD pomimo utrzymującego się sygnału wzbudzenia. Audytor stwierdził również brak wystarczającej wiedzy z zakresu kontroli płynów, aerozoli i żeli oraz kontroli z zastosowaniem urządzeń ETD. Po jego przeprowadzeniu ponownie zalecił przeprowadzenie udokumentowanych szkoleń z zakresu znajomości procedur kontroli płynów, aerozoli i żeli oraz wykorzystania urządzeń ETD oraz dokonywanie kontroli bezpieczeństwa pasażerów w czasie, gdy bramkowy detektor metalu WTMD jest pozbawiony sygnału wzbudzenia.

Audytor ujawnił również brak w punktach kontroli bezpieczeństwa (5 linii kontroli pasażerów, Fast Track, GPK i brama 2F) wykazu przedmiotów zabronionych do wnoszenia do strefy zastrzeżonej i przewozu w bagażu kabinowym, o których w dodatku 4-C załącznika do rozporządzenia 2015/1998. W taki wykaz wyposażony był jedynie punkt kontroli bezpieczeństwa bagażu ponadgabarytowego, jednak jego treść była niezgodna z przepisami.

Brak dostatecznej znajomości przez OKB procedury kontroli płynów, aerozoli i żeli oraz kontroli bezpieczeństwa z wykorzystaniem ETD wykazała również wewnętrzna inspekcja ochrony, przeprowadzona w dn. 15.10-25.11.2015 r. W jej wyniku po raz kolejny, analogicznie jak w wyniku testów, zalecił przeprowadzenie cyklicznych udokumentowanych weryfikacji wiedzy OKB w zakresie wszystkich opracowanych przez Zarządzającego procedur związanych z kontrolą bezpieczeństwa.

7.2. Kontrole bezpieczeństwa w 2016 r. przeprowadzane były przy użyciu urządzeń niespełniających wymogów określonych w § 71 KPOLC, odwołujący się do pkt. 12 załącznika do rozporządzenia 2015/1998 w związku z pkt. 12.5.6 załącznika do Decyzji 2015/8005. Stwierdzono, że Zarządzający na wszystkich urządzeniach rentgenowskich wykorzystywanych do kontroli bezpieczeństwa bagażu kabinowego, rejestrowanego oraz przedmiotów przenoszonych przez osoby niebędące pasażerami posiadał bibliotekę TIP, zawierającą co najmniej 1000 wirtualnych obrazów niebezpiecznych przedmiotów, jednak ostatniej aktualizacji bazy TIP w tych urządzeniach dokonano w dniu 23.06.2015 r.; Ponadto Zarządzający nie wyznaczył administratora TIP, odpowiedzialnego za konfigurację systemu TIP, co stanowiło naruszenie przepisu 12.5.1.4 rozporządzenia 2015/1998.

Stwierdzono również, że Zarządzający nie przeprowadzał udokumentowanych cyklicznych czynności serwisowych urządzeń rentgenowskich, wymaganych przez instrukcje producenta tych urządzeń. Nie przeprowadzane były wymagane kalibracje urządzeń za pomocą dostarczonych przez producenta kalibratorów (schodkowego i blaszanego) – na co wskazywały zapisy „raportu błędów” na tych urządzeniach; Zarządzający nie prowadził dokumentacji serwisowej urządzeń ETD (przebiegów półrocznych i doraźnych), nie przeprowadzał również udokumentowanych czynności kalibracyjnych niecertyfikowanych urządzeń ETD. Stanowiło to naruszenie przepisu § 71a KPOLC.

W programie naprawczym Szef Biura ujął wszystkie obszary wskazane w powyższym zakresie jako niezgodne z obowiązującymi przepisami. Szef Biura zeznał, że (cyt.) „Po otrzymaniu protokołu z audytu niezwłocznie skierował na szkolenie specjalistyczne w tym zakresie trzech pracowników Biura ds. Ochrony. Szkolenie odbyło się w dniu 07.02.2017 r. Po otrzymaniu stosownych certyfikatów wyznaczona zostanie osoba odpowiedzialna za zarządzenie i konfigurację systemu TIP oraz administratora systemu”. Jako przyczynę nie przeprowadzania aktualizacji bazy danych TIP Szef Biura podał brak osoby wyznaczonej jako osoby odpowiedzialnej za zarządzenie i konfigurację systemu TIP oraz jego administrowanie. Co do braku serwisowania urządzeń ETD, Szef Biura zeznał, że (cyt.) „W chwili otrzymania informacji w tej sprawie wdrożone zostały przede mną czynności sprawdzające sprzęt specjalistyczny.

Nie jest mi wiadome dlaczego nie była prowadzona dokumentacja w przedmiotowej sprawie w poprzednim okresie”.

7.3. Kontrole dostępu do strefy zastrzeżonej lotniska również nie były realizowane zgodnie z przepisami §§ 25 i 33 KPOLC odnoszącymi się do pkt 1.2., 1.3 i 1.4 rozporządzenia 185/2010 i rozporządzenia 2015/1998. Stwierdził to audytor w ramach przeprowadzanych wewnętrznych kontroli zgodności, w tym:

- podczas audytu T-03 w dniach 29-31.10.2014 r. ujawniony został niewystarczający poziom wiedzy pracowników SOL w zakresie oznaczeń literowych na określonych w Instrukcji przepustkowej kartach identyfikacyjnych;
- w toku testów T-04 z dn. 1-2.12.2014 r. i T-02 z dnia 13.05.2015 r. wpuszczono do strefy zastrzeżonej dwie osoby pomimo nie posiadania przez nie dokumentów uprawniających do wstępu do tej strefy. Podobne przypadki miały miejsce w czasie kolejnych testów, w tym przeprowadzonych w dniach: 01.03.2015 r., 20.03.2015 r., 04.09.2015 r.; 01.03.2016 r. i 20.09.2016 r.

Stwierdzono, że w toku testu w dniu 17.12.2015 r. pracownik ochrony (z SUFO) korzystając z własnej karty dostępu umożliwił osobie postronnej - nieuprawnionej (przeprowadzającej test) wejście do strefy zastrzeżonej, w rezultacie czego osoba ta, korzystając z otwartych drzwi do strefy Schengen, przeszła do strefy krytycznej – bagażowni.

Po audycie oraz każdym z ww. testów, audytor zalecił stosowanie przez pracowników SOL instrukcji przepustkowej i zapoznanie się z wzorami obowiązujących dokumentów uprawniających do wejścia do strefy zastrzeżonej. Zalecał również wielokrotnie przeprowadzanie instruktaży stanowiskowych dla osób odpowiedzialnych za kontrole dostępu.

W toku audytu wewnętrznego przeprowadzonego w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r. ujawniono niezgodność w zakresie realizacji kontroli dostępu, którą ujęto w części niejawnej protokołu poaudytowego.

7.4. Kontrole pojazdów wjeżdżających do strefy zastrzeżonej (części krytycznej) również realizowane były niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym § 33 KPOLC, odwołującego się do pkt. 1.4. zał. do rozporządzenia 2015/1998 i Decyzji 2015/8005. Stwierdzono, w toku audytu A-01 przeprowadzonego w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017r., że:

- nieprawidłowo skontrolowano 7 z 21 pojazdów wjeżdżających do strefy zastrzeżonej, tj. nie poddano kontroli co najmniej 3 obszarów pojazdu oraz nie wykonano kontroli pełnego obszaru (w 2 przypadkach brak kontroli zakoli). Audytor wskazał również na występujący nadal w punkcie kontrolnym brak wykazu przedmiotów stanowiących integralne wyposażenie kontrolowanych pojazdów. Sporządzenie takich wykazów audytor zalecił już ponad rok wcześniej, tj. po audycie A-01 przeprowadzonym w grudniu 2015 r. Audytor zalecił, w trybie pilnym, realizowanie kontroli pojazdów zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym obejmowanie kontrolą 3 obszarów pojazdów w pełnym zakresie oraz opracowanie i przekazanie do SOL wykazu przedmiotów stanowiących integralne wyposażenie kontrolowanych pojazdów.

7.5. Czynności kontrolne z zakresu nadzoru i patroli realizowane były niezgodnie z § 36 pkt 1 KPOLC, odwołującego się do pkt 1.5 rozporządzenia 185/2010 i rozporządzenia 2015/1998. Stwierdził to audytor w ramach przeprowadzanych wewnętrznych kontroli zgodności, w tym:

- w toku audytu T-03 w dniach 29-31.10.2014 r. stwierdzono, że pracownicy SOL nie realizowali nadzoru i patroli zgodnie z pkt. 1.5.3 zał. do rozporządzenia 185/2010 (tj. przez cały czas trwania zmiany). Stwierdzono ponadto, że osoby realizujące czynności w zakresie nadzoru i patroli nie posiadały wiedzy o właściwym sposobie ich prowadzenia; Pomimo, że w ramach działań

naprawczych po tym audycie, polegających na wydaniu przez Szefa SOL polecenia realizacji patroli samochodowych zgodnie z Instrukcją patrolowania, podczas kolejnych audytów, w tym: A-01 z dniach 09-31.12.2015 r. i A-01 w dniach 05.12.2016 r. - 09.01.2017 r., stwierdzono ponownie nieprawidłowe sprawowanie nadzoru i patroli. Realizacja tego zadania nadal nie obejmowała sprawdzania przez patrole ważności kart identyfikacyjnych przez cały czas zmiany (w dobie). Ponadto, w toku ostatniego z ww. audytów stwierdzono, że osoby odpowiedzialne za nadzór i patrole nadal nie legitymują się wiedzą w zakresie oznaczeń literowych umieszczonych na kartach identyfikacyjnych, wskazanych w obowiązującej instrukcji przepustkowej.

Kontrolerom NIK nie okazano wnioskowanych programów naprawy stanu niezgodnego z obowiązującymi przepisami w zakresie: kontroli bezpieczeństwa, kontroli dostępu, kontroli pojazdów oraz nadzoru i patroli, ujawnianego w toku wewnętrznych kontroli zgodności, a także dokumentów wskazujących na wdrożeniu działań systemowych mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych. Zarządzający, przedłożył jedynie dowody stanowiące polecenia podjęcia działań o charakterze doraźnym przez dowódców zmian i liderów poszczególnych punktów kontroli wobec pracowników SUFO. Pomimo występowania nieprawidłowości w realizacji zadań przez OKB będących pracownikami powołanej z dniem 13.08.2014r. WSO, kontrolerom NIK nie przekazano dowodów na podjęcie działań wobec pracowników WSO.

Brak udokumentowanych działań związanych z usuwaniem niezgodności stwierdzonych podczas testów przeprowadzonych w 2016 r. potwierdził również audytor w rocznym sprawozdaniu z wewnętrznej kontroli zgodności za 2016 r.

Kontrolerom NIK nie przedłożono również programu naprawczego z inspekcji ochrony, przeprowadzonej przez ULC w dniach 14-15.01.2015 r., w toku której ujawniono niezgodności dotyczące poruszania się osób w strefie zastrzeżonej bez eskorty (co stanowiło naruszenie § 30 ust. 4 KPOLC, odwołującego się do pkt 1.2.7 rozporządzenia 185/2010) oraz nieprawidłowego przeprowadzania kontroli bezpieczeństwa w okolicach wewnętrznej i zewnętrznej strony pasa (stwierdzono wówczas, że 16 z 19 osób zostało skontrolowanych niezgodnie z postanowieniami dodatku 4-A do Decyzji 2010/744. Nie przedstawiono również dowodu na przekazanie tego programu Prezesowi ULC celem zatwierdzenia oraz dowodu na przekazanie do ULC informacji o zakończeniu realizacji działań naprawczych. Do sporządzenia ww. dokumentów oraz ich przekazania Prezesowi ULC zobowiązują Zarządzającego przepisy §§ 25 ust. 1 i 26 ust. 1 KPOLC. Zarządzający nie przedłożył również dowodów w powyższym zakresie w związku z przeprowadzoną przez ULC w dniu 28.11.2016 r. kontrolą obejmującą zakres prawidłowości przeprowadzania kontroli bezpieczeństwa pasażerów i bagażu kabinowego oraz osób niebędących pasażerami i przewożonych przez nich przedmiotów. Kontrola ta wykazała analogiczne do ustalonych w toku inspekcji ULC z 2015 r. niezgodności w zakresie kontroli bezpieczeństwa osób (w okolicach pasa zarówno wewnętrznej i zewnętrznej jego części).

Szef Biura w sprawie podejmowania wobec pracowników WSO udokumentowanych działań w związku z ujawnianymi przez audytora niezgodnościami i sformułowanymi przez niego zaleceniami zeznał, że (cyt.) „*podejmowano wobec pracowników Spółki (WSO) działania dotyczące prowadzenia instruktaży stanowiskowych przez D-ców Zmiany SOL. Czynności weryfikowania wiedzy i zapoznawania pracowników z obowiązującymi procedurami każdorazowo odbywały się po wprowadzeniu nowej procedury lub zaistnienia okoliczności, które wymagają weryfikacji wiedzy pracownika. Z tego co wiem D-cy Zmiany nie zawsze dokumentowali prowadzenie*

w/wym. czynności. Zarządzający nie dysponuje procedurą/instrukcją wdrożenia systemowego omawianych zagadnień”.

Szef Biura zeznał, że w Spółce nie zostały opracowane procedury lub inne regulacje, ustanawiające tryb postępowania po przeprowadzonych kontrolach zgodności, zapewniające realizację wniosków i zaleceń pokontrolnych mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, zwłaszcza tych, które cechuje znaczna powtarzalność.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 18-21, 200, 228-262, 272, 289-299, 303-316, 317-366, 440-574, 640-664, 718-719, 739, 763-779, 787-793, 1426, 1434, 1453-1472, 1518-1527)

8. W zakresie innych zagadnień związanych z realizacją ochroną lotnictwa cywilnego, audyt przeprowadzony w dniach 05.12.2016 r. - 09.01.2017 r. wykazał, że²⁹:

- Osoba wyznaczona przez Zarządzającego w dn. 21.10.2016 r. jako odpowiedzialna za ochronę (Szef Biura) nie spełnia wymogu posiadania poświadczenia bezpieczeństwa dostępu do informacji niejawnych o klauzuli co najmniej „poufne”. Stanowiło to naruszenie § 2 ust. 1 pkt 10 lit. a) KPOLC. Audytor zalecił zapewnienie, w trybie pilnym, spełniania wymogu § 2 ust. 1 pkt 10 ww. przepisu przez osobę odpowiedzialną za ochronę.
- Nie funkcjonował komitet skupiający przewoźników lotniczych, o którym w § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 30.04.2004 r. w sprawie tworzenia i działania komitetów ds. współdziałania i konsultacji w porcie lotniczym (Dz. U. nr 103 poz. 1088), w związku z czym w posiedzeniach ZOL powinien uczestniczyć przedstawiciel przewoźnika wykonującego największą liczbę operacji lotniczych. Przewoźnik ten nie był informowany o spotkaniach ZOL. Audytor zalecił informowanie przewoźnika wykonującego największą liczbę operacji lotniczych o spotkaniach ZOL.
- Nie był spełniony wymóg posiadania poświadczenia bezpieczeństwa przez członków ZOL, ustanowiony uchwałą Zarządu Spółki nr 25/2016 (art. 5), dopuszczającego do informacji niejawnych co najmniej o klauzuli „poufne”. Poświadczenie bezpieczeństwa, stosownie do ustawy o ochronie informacji niejawnych, dotyczyło dostępu do informacji niejawnych co najmniej o ww. klauzuli. Audytor zalecił zapewnienie udziału w posiedzeniach ZOL przez osoby posiadające stosowne poświadczenie bezpieczeństwa.
W programie naprawczym Szef Biura wskazał, że Zarządzający zaktualizuje zapisy Programu ochrony związane z ZOL oraz że każdorazowo przedstawiciel przewoźnika będzie powiadamiany o jego posiedzeniach. Szef Biura stwierdził w zeznaniu, że według niego zapis w Programie Ochrony stanowiący o obowiązku posiadania stosownego poświadczenia bezpieczeństwa to (cyt.) „oczywista omyłka pisarska” oraz, że przy bieżącej aktualizacji Programu Ochrony zostanie zmieniony zapis dotyczący wymogów dla członków posiedzenia ZOL - słowa „Poświadczenie bezpieczeństwa” zostaną zastąpione słowami „Upoważnienie do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli zastrzeżone”.
- W Centrum Zarządzania Antykryzysowego nie było aktualnej wersji Programu ochrony lotniska oraz map i planów lotniska. Audytor zalecił zapewnienie, w trybie pilnym, dostępności aktualnie obowiązujących dokumentów określonych w § 7 ust. 1 i § 8 ust. 2 ppkt 5 KPOLC.

²⁹ Ustalenia z wewnętrznego audytu ochrony w dn. 5.12.2016 r.- 9.01.2017 r. dotyczące stanu realizacji zadań związanych ze szkoleń w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego przedstawione są w pkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W programie naprawczym Szef Biura zapowiedział wyposażenie tego centrum zgodnie z przepisami. Według zeznania Szefa Biura, brak aktualnego Programu Ochrony w Centrum Zarządzania Antykryzysowego wynikał z powodu zmian kadrowych w biurze, które miały miejsce w 2016 r. Osoba, która merytorycznie zajmowała się tym dokumentem nie jest już pracownikiem Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 718-719, 763-779, 787-793, 953-961, 1426, 1434, 1453-1472, 1518-1527)

Ponadto, na co wskazywał raport audytu wewnętrznego przeprowadzonego w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r., Zarządzający nie realizował zgodnie z obowiązującymi przepisami takich obowiązków, jak:

- aktualizacja programu ochrony lotniska – naruszenie § 2 ust. 1 pkt 10 lit. e) KPOLC;
- kontrola dostępu do strefy zastrzeżonej – naruszenie § 17 ust. 1 KPOLC, odwołującego się do pkt 1.2. rozporządzenia 2015/1998;
- procedura łączenia bagażu rejestrowanego z pasażerem – naruszenie § 60 KPOLC odwołującego się do pkt 5.3. rozporządzenia 2015/1998;
- ochrona dotycząca zaopatrzenia portu lotniczego – naruszenie § 66 ust. 1 i 2 KPOLC, odwołującego się do pkt 9.1.1 i 9.1.2. rozporządzenia 2015/1998.

Ze względu na istotę ustaleń audytor wewnętrzny nadał części protokołu z tego audytu klauzulę niejawności „zastrzeżone”.

(dowód: akta kontroli str. 764-779)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Zarządca nie udostępnił programu ochrony, w całym okresie objętym kontrolą, najważniejszemu przewoźnikowi operującemu na terenie lotniska, firmie handlingowej, jak również operującym na terenie lotniska podmiotom General Aviation. Nie udostępniono aktualizacji tego programu z dnia 18.04.2016 r. również Policji, jak i Urzędowi Celnemu. Jednostki te nie zwróciły się do zarządcy o udostępnienie tego dokumentu. Wprawdzie rozporządzenie o KPOLC nakłada na zarządcę lotniska jedynie obowiązek udostępnienia aktualnego programu ochrony podmiotom operującym na terenie lotniska, tym niemniej w interesie zarządcy jest zapoznanie się z treścią tego dokumentu przez podmioty funkcjonujące na terenie lotniska. Jest to szczególnie istotne w przypadku potrzeby koordynacji działań tych podmiotów w sytuacjach zagrożeń, katastrof i innych nieprzewidzianych zdarzeń.

2. Kontrola NIK wykazała brak regulacji w zakresie obowiązku bezzwłocznego zgłaszania przez SUFO faktu rozwiązania umowy o pracę z osobą dedykowaną do realizowania zadań na terenie lotniska, skutkujące możliwością dostępu tych osób do określonych stref w okresie od faktycznego wygaśnięcia stosunku pracy do dnia zablokowania tego dostępu przez odpowiednie służby Zarządzającego. Zdaniem NIK, problem ten może dotyczyć również innych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym lotniczą, na obszarze wszystkich stref lotniska. W związku z powyższym zdaniem NIK, Zarządzający powinien zapewnić bezzwłoczny wpływ informacji o zaprzestaniu świadczenia pracy przez osoby zatrudnione we wszystkich podmiotach działających na terenie lotniska, celem uniemożliwienia nieuprawnionego dostępu.

3. Przesłany Prezesowi ULC pismem z dnia 21 października 2016 r. „Plan działań na wypadek sytuacji kryzysowych w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego” opracowany został bez udziału przewoźnika lotniczego wykonującego największą liczbę operacji z Lotniska Warszawa/Modlin, ponieważ nie wyznaczył on do współpracy osoby posiadającej stosowne poświadczenie bezpieczeństwa. Mimo, że przyczyna tego stanu rzeczy nie leżała po stronie Zarządzającego, to jednak stan ten był niezgodny z § 7 ust. 1 KPOLC.

(dowód: akta kontroli str. 740, 755, 762, 780-781, 797-799, 1436, 1475-1517, 1521-1522)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Zarządcy w kontrolowanym obszarze.

Opis stanu faktycznego

2. Realizacja zadań Krajowego Programu Kontroli Jakości

1. Zarządzający wyznaczył audytora wewnętrznego kontroli jakości w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, zgodnie z przepisem § 2 pkt 5 KPKJ[...]³⁰ Audytor posiadał wymagany przepisem § 12 ww. rozporządzenia certyfikat nr ULC/LOB/W/08/2014, wydany przez Prezesa ULC w dniu 14.03.2014 r. Spełniał również wymóg wpisania przez Prezesa ULC na listę audytorów wewnętrznych, opublikowaną na stronie internetowej ULC, określony § 13 ust. 3 i 4 KPKJ[...]³¹. Audytor spełnił określony w § 13 ust. 11 pkt 5 KPKJ wymóg odbycia szkolenia ponownego w terminie nie przekraczającym 3-letniego okresu od dnia ostatniego szkolenia³². Szkolenie takie audytor odbył w dniu 12.06.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 200, 201-205, 220)

2. W 2014 r. i 2015 r. realizacja zadań wynikających z KPKJ z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego, w tym organizowanie i prowadzenie wewnętrznych audytów ochrony, należała do regulaminowych obowiązków Biura ds. Ochrony.

Stanowisko audytora, stosownie do postanowień Podręcznika organizacyjnego Spółki, do dnia 27.01.2016 r. było usytuowane w Spółce w strukturze ww. Biura. Od dnia 27.01.2016 r. stanowisko audytora zostało wydzielone ze struktury organizacyjnej Biura i włączone do Biura Zarządu Spółki.

Od dnia 14.09.2016 r. został wprowadzony wewnętrzny podział kompetencji Członków Zarządu Spółki³³, w wyniku którego nadzór nad Biurem Zarządu Spółki (w tym nad pracą audytora) oraz nad Biurem, sprawuje ta sama osoba – tj. Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 200, 385-387, 575-576, 683-716, 723-727, 780, 797-799)

3. Poszczególne rodzaje wewnętrznej kontroli zgodności, w tym: audyty, inspekcje i testy wyszczególnione w § 4 ust. 1 i w § 28 KPKJ, przeprowadzane były z częstotliwością wymaganą § 21 ust. 1 ppkt 1, 2 i 3 KPKJ³⁴.

Wewnętrzne kontrole zgodności przeprowadzane były w Spółce w 2015 i 2016 r. w sposób ciągły i udokumentowany, do czego zobowiązywał Zarządzającego

³⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji przez osobę fizyczną. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

³¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji przez osobę fizyczną. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

³² Osoby ubiegające się o uprawnienia audytora wewnętrznego oraz audytorzy wewnętrzni, stosownie do § 13 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia 185/2010, podlegali szkoleniu. Pierwsze szkolenie dla audytorów wewnętrznych, określone w § 2 pkt 7 ww. rozporządzenia, audytor wewnętrzny Spółki stosownie do wymogu § 13 ust. 10 tego rozporządzenia odbył w dn. 11.07.2013 r. Audytor wewnętrzny po uzyskaniu stosownego certyfikatu, stosownie do § 13 ust. 11 pkt 5 powołanego rozporządzenia, ma obowiązek odbyć szkolenie ponowne w okresach co 3 lata, licząc od dnia ukończenia poprzedniego szkolenia tego rodzaju.

³³ Uchwała nr 104/2016 z dnia 14.01.2016 r. Zarządu Spółki Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o.o. w sprawie określenia wewnętrznego podziału kompetencji Członków Zarządu Spółki Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o.o.

³⁴ W Spółce nie były przeprowadzane przeglądy ochrony – kontrole określone w § 21 ust. 1 ppkt 4 ww. rozporządzenia Przeglądy ochrony, stosownie do pkt 9.1 załącznika II do rozporządzenia nr 300/2008, jest przeprowadzany, gdy właściwy organ uzna za niezbędne dokonanie ponownej oceny operacji w celu określenia i likwidacji wszelkich podatności.

przepis § 33 ust. 5 KPKJ. Kontrole te przeprowadzane były na podstawie rocznych harmonogramów, wymaganych § 33 ust. 1 KPKJ, opracowanych przez audytora. Harmonogramy opracowane zostały w terminach zgodnych z ww. przepisem – tj. odpowiednio do dnia 31.12.2014 r. i do dnia 18.12.2015 r., z uwzględnieniem wymaganej przepisem § 33 ust. 2 ww. rozporządzenia analizy ryzyka oraz rodzaju i skali prowadzonej przez zarządzającego działalności.

Przeprowadzone w Spółce audyty i inspekcje ochrony obejmowały weryfikację wszystkich elementów wymaganych przepisem § 33 ust. 3 KPKJ, o których mowa w dodatku I do załącznika II do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego³⁵ (dalej: rozporządzenie 300/2008).

Wewnętrzne testy ochrony Zarządzający przeprowadzał na podstawie, wymaganych przepisem § 31 ust. 1 KPKJ, planów sporządzonych przez audytora, uzgodnionych ze Strażą Graniczną i właściwą miejscowo jednostką Policji oraz zatwierdzonych przez Prezesa ULC. Zakres przedmiotowy każdego z wewnętrznych testów ochrony spełniał, określony w § 33 ust. 4 KPKJ, wymóg objęcia nim każdego ze środków ochrony, określonych w pkt 8.1 załącznika II do rozporządzenia 300/2008. Wyjątkiem było nie objęcie podczas testów ochrony przeprowadzonych w III i w IV kwartale 2015 r. oraz w IV kwartale 2016 r. sprawdzenia skuteczności stosowania środka ochrony w postaci zabezpieczenia bagażu rejestrowanego, określonego w pkt 8.1 lit. e) zał. II do rozporządzenia 300/2008. Według wyjaśnienia audytora, podstawą odstąpienia od realizacji czynności kontrolnych w powyższym zakresie było to, że (cyt.): „(...) w obecnym kształcie organizacyjnym PL – podziału stref, bagaż ten może zostać zwolniony z czynności testowych ze względu na ciągłe jego usytuowanie w części krytycznej strefy zastrzeżonej. (...)” na co zezwala postanowienie pkt 5.2.1 załącznika do Decyzji 2015/8005 i Decyzji 2010/774, według którego „bagaż rejestrowany znajdujący się w części krytycznej uważa się za zabezpieczony przed nieupoważnioną ingerencją”.

Po przeprowadzeniu każdej kontroli zgodności audytor sporządzał protokoły kontroli, wymagane § 22 KPKJ. Protokoły kontroli spełniały wymogi § 22 KPKJ, określone w pkt 10 zał. nr II do rozporządzenia 300/2008. Ujawnione niezgodności audytor oceniał z zastosowaniem przepisu § 23 ust. 1 i 2 KPKJ. Zalecenia wynikające z ujawnionych niezgodności audytor klasyfikował według postanowień przepisu § 23 ust. 3 KPKJ.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 200, 207-217, 224-262, 272-381, 388-390, 396-399, 676-682)

3.1. W 2014 r., 2015 r. i 2016 r. w Spółce zostały przeprowadzone wszystkie wymagane i zaplanowane wewnętrzne kontrole zgodności, w tym: audyty ochrony wymagane § 28 pkt 1 KPKJ, inspekcje ochrony wymagane § 28 pkt 2 KPKJ oraz wewnętrzne testy ochrony, wymagane § 28 pkt 3 KPKJ.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 200, 207, 213, 218-223, 228, 231-234, 239-241, 247-249, 253-254, 260-261, 263-271, 276-277, 282-283, 289-290, 303-307, 317-318, 324-327, 380-381, 1453-1471)

4. Zarządzający wywiązywał się terminowo z obowiązku opracowania i przekazania Prezesowi ULC, do końca stycznia każdego roku (tj. dnia 25.01.2015 r., 15.01.2016 r. oraz 30.01.2017 r.), rocznych sprawozdań z przeprowadzonej wewnętrznej kontroli zgodności, określonego przepisem § 33 ust. 7 ww. rozporządzenia. Sprawozdania, sporządzane przez audytora, spełniały wymogi określone w § 33 ust. 8 KPKJ.

³⁵ Dz. U. UE. L. 2008.97.72 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 200, 218-223, 263-271, 1453-1471)

5. Zarządzający, stosownie do § 32 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, zobowiązany jest do przeprowadzania corocznie ćwiczeń z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego, z uwzględnieniem obowiązku zapewnienia udziału w nich podmiotów określonych w § 32 ust. 2 KPKJ. Według dokumentacji przekazanej przez Spółkę ws realizacji ww. obowiązku, w latach 2014-2016 Zarządzający, przeprowadził niżej wymienione ćwiczenia, uznane przez Spółkę jako ćwiczenia ochrony:

- a) w dniu 28.12.2014 r. w zakresie postępowania w przypadku awaryjnego lądowania samolotu Boeing 737-800, spowodowanego awarią układu hydraulicznego statku powietrznego. W jego wyniku sformułowano wnioski dotyczące przede wszystkim usprawnienia współpracy jednostek Państwowej Straży Pożarnej z LSGR;
- b) w dniu 10.12.2015 r. w zakresie przygotowania lotniska do sytuacji zagrożenia oraz lotniskowych służb ratowniczo-gaśniczych³⁶. Założenia do ćwiczenia zostały opracowane na podstawie Planu Działania w Sytuacji Zagrożenia (PDSZ). W epizodzie II tego ćwiczenia, dotyczącym zagrożenia atakiem bombowym przed halą odlotów Terminala, przywołano udział SOL jako służby, która ujawniła „dziwnie wyglądający przedmiot”, inicjujący dalsze działania lotniskowej służby ratowniczo-gaśniczej i innych służb zewnętrznych;
- c) w dniu 19.12.2016 r. w zakresie „informacji telefonicznej o podłożeniu bomby w Bazie Petrolot”. Według treści przedłożonej dokumentacji – ćwiczenie spełniało wymóg ćwiczenia ochrony, określonego w przepisie § 32 ust. 1 KPKJ.

(Dowód: akta kontroli str. 12-13, 18-21, 103-105, 577-639, 640-664, 1072-1074, 1450-1451)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stanowisko audytora, stosownie do postanowień Podręcznika organizacyjnego Spółki, zostało w latach 2015-2016 (i wcześniej) usytuowane w Spółce w strukturze Biura ds. Ochrony. W tym okresie, obok przeprowadzania ww. wewnętrznych kontroli jakości, audytor wykonywał również zadania bezpośrednio związane z ochroną lotnictwa cywilnego, w tym jako operator kontroli bezpieczeństwa realizował zadania służbowe w punktach kontroli bezpieczeństwa, a także przeprowadzał kontrole dostępu do strefy zastrzeżonej lotniska oraz kontrole pojazdów wjeżdżających na teren lotniska. Było to niezgodne z § 30 ust. 2 KPKJ, stanowiącym, że osoby, które są odpowiedzialne za ochronę lotnictwa cywilnego, nie mogą przeprowadzać wewnętrznych kontroli jakości.

Powołany w charakterze świadka audytor zeznał, że w trakcie realizacji powierzonych mu obowiązków, mając wątpliwości co do usytuowania w strukturze organizacyjnej Spółki, która nie zapewniała niezależności i obiektywizmu w ocenie działania systemu ochrony lotnictwa cywilnego na terenie lotniska, zwrócił się do Departamentu Ochrony Lotnictwa Cywilnego i Ulatwień ULC (dalej: LOB ULC) o interpretację przepisu § 30 ust. 2 rozporządzenia KPKJ. Treść otrzymanej

³⁶ Celem ćwiczeń było: przedstawienie możliwości ratowniczych lotniska, sprawdzenie poziomu wyszkolenia ratowników oraz gotowości operacyjno-technicznej LSGR i PSG; sprawdzenie poziomu wyszkolenia funkcjonariuszy SG, doskonalenie współpracy z podmiotami ratowniczymi; sprawdzenie i doskonalenie funkcjonowania systemu łączności; sprawdzenie procedur i technologii usuwania unieruchomionych statków powietrznych; sprawdzenie funkcjonowania w MPL Planu PDSZ, Planu reagowania Kryzysowego MPL-ERAP oraz ich przydatność w trakcie prowadzenia rzeczywistych działań ratowniczo-gaśniczych; doskonalenie dowodzenia na poziomie taktycznym i interwencyjnym podczas dużych akcji ratowniczych; sprawdzenie współdziałania służb technicznych i pomocniczych lotniska ze służbami powiatowymi.

odpowiedzi³⁷, sporządzonej przez Departament LOB ULC stanowiła, że w zakresie podmiotowym sformułowania „osoby odpowiedzialne za ochronę” znajdują się (cyt.) „nie tylko kierownicy do spraw ochrony sprawujący ogólną odpowiedzialność za ochronę podmiotu (tzw. security managerowie), ale też wszystkie inne osoby stosujące środki kontroli w zakresie ochrony w ramach danego podmiotu (...)”. Według LOB ULC, przepis § 30 ust. 2 rozporządzenia KPKJ został wprowadzony ze względu na potrzebę zminimalizowania prawdopodobieństwa wystąpienia konfliktu interesów w wykonywaniu obowiązków z zakresu ochrony, w tym wewnętrznej kontroli zgodności. Powyższą opinię LOB ULC audytor przekazał Spółce w dniu 15.06.2015 r., w wyniku czego wszczęte zostały w Spółce prace nad zmianą usytuowania stanowiska audytora w jej strukturze.

Do końca 2015 r. audytor sygnował dokumenty związane z wewnętrzną kontrolą zgodności (w tym: harmonogram wewnętrznych kontroli na 2015 r. i ocenę ryzyka, plany wewnętrznych testów ochrony, protokoły kontroli, sprawozdanie z przeprowadzonej wewnętrznej kontroli zgodności w 2015 r.), jako specjalista ds. kontroli jakości w Biurze.

Wprowadzony od dnia 14.09.2016 r. wewnętrzny podział kompetencji Członków Zarządu Spółki, w wyniku którego sprawowanie nadzoru nad Biurem Zarządu Spółki (w tym pośrednio nad funkcjonującym w tym Biurze audytorem) oraz nad Biurem ds. Ochrony, powierzono Wiceprezesowi Zarządu ds. Korporacyjnych.

Prezes Zarządu Spółki, w złożonym wyjaśnieniu³⁸ nie podał przyczyn usytuowania audytora w okresie 2015-27.01.2016 r. w strukturze Biura i jego podporządkowania w tym czasie osobie bezpośrednio odpowiedzialnej w Spółce za ochronę lotnictwa cywilnego i szkolenia, tj. Szefowi Biura. Według wyjaśnienia – zmiana formalnego usytuowania audytora w strukturze organizacyjnej Spółki wymagała nowelizacji Podręcznika organizacyjnego i zmian w strukturze budżetowej, a zgodnie z przyjętą pragmatyką organizacyjną zmiany tego dokumentu odbywają się raz w roku. Według wyjaśnienia, Zarządzający zapewniał audytorowi faktyczną bezstronność podczas realizacji kontroli jakości. W odniesieniu do nadzorowania działalności audytora przez członka Zarządu Spółki odpowiedzialnego za ochronę lotnictwa cywilnego, wyjaśniono, że (cyt.) „Zarząd Spółki jest ciałem kolegiальnym, a Audytor Wewnętrzny podlega Zarządowi Spółki. Włączenie [...] do struktury Biura Zarządu ma charakter wyłącznie organizacyjny. Audytor Wewnętrzny jest niezależny podczas realizacji swoich obowiązków służbowych”.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 17, 200, 207-381, 385-387, 394, 575-576, 683-716, 676-682, 717, 720-727, 757-761, 1000-1002)

2. Przepis § 31 ust. 2 KPKJ stanowi, że plan wewnętrznego testu ochrony powinien być dostarczony do Prezesa ULC nie później niż 14 dni przed planowaną datą jego rozpoczęcia. Spółka przekazała Prezesowi ULC plany dwóch z czterech ww. testów, planowanych do przeprowadzenia w 2016 r., w terminie niezgodnym z określoną wyżej regulacją. Dotyczyło to testów: T-01 i T-03, których plany zostały przekazane Prezesowi ULC z opóźnieniem odpowiednio 6 i 5 dni.

(dowód: akta kontroli str. 200, 224-227, 272-275, 396-399, 667-668)

³⁷ Czynności przesłuchania w charakterze świadka zostały przeprowadzone w pomieszczeniu służbowym audytora. W trakcie przesłuchania audytor przedłożył sporządzone przez siebie zapytanie skierowane do ULC i odpowiedź, które po skopiowaniu zostały włączone do akt kontroli.

³⁸ Wyjaśnienie, stosownie do udzielonego w dn. 17.11.2016 r. pełnomocnictwa, składał w imieniu Zarządu Spółki Szef Biura ds. Ochrony.

³⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji przez osobę fizyczną. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

3. Zarządzający w 2014 r. nie przeprowadził ćwiczenia ochrony wymaganego przepisem § 32 ust. 1 KPKJ. Według treści sprawozdania z przeprowadzonego w dniu 28.12.2014 r. ćwiczenia, dotyczyło ono postępowania w przypadku awaryjnego lądowania samolotu Boeing 737-800, spowodowanego awarią układu hydraulicznego statku powietrznego. W zakresie przedmiotowym, ćwiczenie nie spełniało wymogów określonych w § 32 ust. 1 KPKJ - nie dotyczyło bowiem ochrony przed aktami bezprawnej ingerencji.

W wyjaśnieniu Prezes Zarządu potwierdził, że scenariusz ćwiczenia nie wyczerpywał w pełni wymogów ww. przepisu, nie mniej jednak SOL brała udział w ćwiczeniu. Wg wyjaśnienia, do zadań SOL należało: zabezpieczenie dróg dojazdowych, dostarczenia środków łączności służbom zewnętrznym w rejonie koncentracji, wydzielenia strefy ograniczonego dostępu w rejonie katastrofy, wprowadzenie na teren lotniska osoby odpowiedzialnej za zbadanie przyczyn katastrofy.

3.1. Ćwiczenie przeprowadzone w dniu 10.12.2015 r., jedynie w zakresie rzeczowym epizodu II dotyczącego zagrożenia atakiem bombowym przed halą odlotów Terminala, spełniało w ograniczonym zakresie wymóg określony w § 32 ust. 1 KPKJ. Zarządzający wyjaśnił, że ćwiczenie miało na celu weryfikację sprawności działania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie lotniska, wynikającego z Planu Reagowania Kryzysowego MPL-ERAP. Zarządzający w wyjaśnieniu wskazał, że czynności jakie wykonuje SOL, niewynikające lub nieopisane w scenariuszu ćwiczeń, ujęte były w PDSZ⁴⁰, zaś (cyt.) „(...) *głównym założeniem ćwiczeń była działalność służb ratowniczo-gaśniczych MPL wynikająca z podmiotu, który organizował ćwiczenie*”.

Zadania realizowane przez SOL w ramach ćwiczenia przeprowadzonego w 2014 r. nie dotyczyły ochrony lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji, zaś w każdym z wymienionych wyżej ćwiczeń, przeprowadzonych w 2014 i 2015 r., SOL brała udział jako służba wspomagająca działania innych służb lotniskowych, w tym głównie lotniskowych służb ratowniczo-gaśniczych.

Zarządzający nie wyjaśnił, dlaczego w 2014 r. Spółka nie przeprowadziła ćwiczeń ochrony, wymaganych § 32 ust. 1 KPKJ oraz dlaczego w ćwiczeniu przeprowadzonym w dniu 10.12.2015 r. największy ciężar położono na sprawdzenie działalności służb ratowniczo-gaśniczych lotniska, a nie działanie służb lotniskowych zapewniających ochronę lotniska przed aktami bezprawnej ingerencji, zagrażającym bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego, w tym zwłaszcza działanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi – Policją i ABW. Zarządzający w wyjaśnieniu nie odniósł się do uwag przedstawiciela Straży Granicznej, który po ww. ćwiczeniu z 2015 r. zwrócił uwagę na brak precyzyjnej informacji o pozostawionym bagażu m.in. od Dowódcy SOL oraz na brak Dowódcy SOL w rejonie koncentracji (w związku z potrzebą otwarcia drzwi do sortowni oraz organizacją ewakuacji Terminala). Zarządzający w wyjaśnieniu wskazał, że Dowódcy Zmian SOL posiadają w swojej dokumentacji „*Instrukcję postępowania służb ochrony lotniska na wypadek sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia i życia na terenie lotniska Warszawa/Modlin*”, z której korzystają podczas wystąpienia sytuacji kryzysowej.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 18-21, 577-639, 1072-1074, 1254-1256, 1426, 1450-1452)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W okresie objętym kontrolą audytor przeprowadzał, w ramach testów wewnętrznej ochrony, sprawdzanie sposobu reagowania personelu lotniska na występowanie potencjalnych zagrożeń. Pomimo, że przepisy § 29 pkt 3 KPKJ i pkt

⁴⁰ PDSZ – plan działania w sytuacji zagrożenia, określony w art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2016 r., poz. 605 ze zm.) – Rozdział 3 Ratownictwo i ochrona przeciwpożarowa lotnisk.

8.1 załącznika II do rozporządzenia 300/2008 nie zawierają powyższego zakresu działań w katalogu środków ochrony poddawanych testom, przeprowadzanie testów w tym zakresie stanowi, w ocenie NIK, przykład stosowania dobrych praktyk. Działania te sprzyjają realizacji podstawowego obowiązku ciężącego na zarządzającym lotniskiem, polegającego na zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony lotnictwa cywilnego.

(dowód: akta kontroli str. 228-230, 247, 253, 289-299, 388-390)

2. W 8 z 12 wewnętrznych testach ochrony, przeprowadzonych w latach 2015-2016, czynności kontrolne audytor wykonywał z udziałem wewnętrznego audytora kontroli jakości w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego[...]41. Audytor zeznał, że czynności kontrolne wykonywał z udziałem osoby posiadającej stosowne uprawnienia, wpisanej na listę audytorów wewnętrznych przez Prezesa ULC, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Spółką i ww. podmiotem z dnia 04.02.2015 r. Powyższe porozumienie obowiązywało w okresie od dnia 1.03.2015 r. do dnia 31.12.2016 r.

W ocenie NIK, działania Zarządu Spółki polegające na zapewnieniu udziału audytora spoza Spółki w przeprowadzaniu wewnętrznych testów ochrony również stanowią przykład stosowania dobrych praktyk. Podkreślenia bowiem wymaga, że wewnętrzne testy ochrony służą bieżącej – doraźnej ocenie skuteczności stosowanych w porcie lotniczym środków ochrony. Zdaniem NIK, Zarząd Spółki powinien kontynuować powyższą dobrą praktykę.

(dowód: akta kontroli str. 228, 231-234, 239-241, 247-249, 253-254, 260-261, 276-277, 282-283, 289-290, 380-381, 382-384, 717-719, 757-761)

3. Audytor, wobec braku szczegółowych uregulowań pracy audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, podjął działania zmierzające do opracowania „Podręcznika audytora wewnętrznego kontroli jakości”. Dokument ten, według wyjaśnień audytora, będzie zawierał m.in. metodykę dokonywania ustaleń i ich oceny, a także obieg dokumentów związanych z prowadzonymi wewnętrznymi kontrolami zgodności. Prace nad opracowaniem tego Podręcznika są na etapie uzgodnień wewnętrznych. Zdaniem NIK, opracowanie tego dokumentu i jego wdrożenie, powinno usprawnić pracę audytora wewnętrznego, a w rezultacie pozytywnie wpływać na stan ochrony lotnictwa cywilnego w porcie lotniczym.

(dowód: akta kontroli str. 676-682)

4. Zarządzający przekazał kontrolerom NIK program naprawczy, sporządzony przez Szefa Biura po wewnętrznym audycie zgodności, przeprowadzonym w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r. Był to jedyny przekazany kontrolerom NIK program naprawczy, pomimo dwukrotnego wnioskowania przedłożenia takich dokumentów po każdej przeprowadzonej kontroli zgodności, w której ujawniono nieprawidłowości o kategorii 3 lub 4 oceny stanu ochrony. Dokument ten, w części dotyczącej sposobu realizacji zaleceń pokontrolnych, zawierał jedynie jednozdaniowe, sformułowane ogólnikowo, zapisy o podjętych bądź planowanych do podjęcia działaniach. Zawierał również jedynie w niektórych z 19 pozycji konkretne terminy podjęcia zapowiedzianych czynności bądź terminy zakończenia procesu wdrożeniowego zaleceń poaudytowych. W programie nie wskazano w przy tym konkretnych osób, bądź zespołów pracowniczych, odpowiedzialnych za realizację określonych w nim zadań.

---

⁴¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie informacji o zatrudnieniu pracownika w firmie i nazwy tej firmy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

W ocenie NIK, mając na uwadze skalę i częstotliwość ujawnianych niezgodności w trakcie kontroli zgodności, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, Zarządzający powinien zapewnić sporządzanie szczegółowych programów naprawczych, określających konkretne zadania przewidziane do realizacji, osoby lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za ich realizację i terminy ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 1452, 1473)

5. Częstotliwość i powtarzalność niezgodności ujawnianych w toku zewnętrznych i wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego a także zaleceń formułowanych w wyniku ich ujawniania wskazuje, na potrzebę opracowania, w formie pisemnej, procedury określającej tryb postępowania regulujący zasady realizacji zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 739, 1426, 1518-1527)

Ocena częściowa

NIK pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia wywiązywanie się Spółki z zadań wynikających z rozporządzenia KPKJ, dotyczących przeprowadzania wewnętrznych kontroli jakości.

3. Realizacja zadań Krajowego Programu Szkolenia

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Biuro ds. Ochrony było odpowiedzialne⁴² za realizację zadań z zakresu Krajowego Programu Szkolenia, określonych w KPS. Zarządzający, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 10) ppkt a) KPOLC, wyznaczył Szefa Biura, jako osobę odpowiedzialną za realizację szkoleń w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego. Szef Biura został wskazany jako osoba odpowiedzialna za szkolenia w ww. zakresie również w Programie ochrony lotniska.

Dokumentacja szkoleniowa pracowników Spółki była przechowywana w aktach osobowych w Biurze Spraw Pracowniczych.

(dowód: akta kontroli str. 690-716, 739)

2. Sprawy szkoleń w Spółce reguluje uchwała nr 95/2012 z dnia 22.06.2012 r. Zarządu Spółki w sprawie wprowadzenia Regulaminu szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników (dalej: Regulamin szkoleń).

Regulamin szkoleń w § 12 ustanowił obowiązek opracowania, przy udziale kierowników jednostek organizacyjnych Spółki, rocznego planu szkoleń, zawierającego informacje dotyczące potrzeb szkoleniowych (w układzie: rodzaj szkoleń, ich zakres tematyczny, terminy szkoleń, jeśli są możliwe do określenia, czas ich trwania oraz lista imienna osób wymagających szkolenia).

Stosownie do § 11 pkt 1 tego Regulaminu, kierujący Biurem zobowiązany był do opracowania projektu wymaganych kwalifikacji dla podległych pracowników. Biuro, wykonując powyższą dyspozycję, opracowało dokumenty pn. „Wymagania kwalifikacyjne”, w tym dokument zatwierdzony w dniu 6.06.2014 r. oraz kolejny o tej nazwie, zatwierdzony w dniu 10.06.2015 r.

Według ww. wymagań, opracowanych przez Biuro [...] ⁴³ i zatwierdzonych w dniu 10.06.2015 r.

- Szef SOL powinien posiadać m.in.:
  - specjalistyczne szkolenie dla osób ponoszących na szczeblu krajowym lub lokalnym ogólną odpowiedzialność za zapewnienie, aby program ochrony i jego

⁴² Podręcznik organizacyjny, wprowadzony uchwałą Zarządu Spółki nr 19/2016 z dn. 27.01.2016 r. - str. 23/61 pkt 1 ppkt 6 lit. d, str. 34/61 pkt 4; Upřednio Podręcznik organizacyjny wprowadzony uchwałą Zarządu Spółki nr 10/2015 z dn. 21.01.2015 r. - str. 22/61 pkt 1 ppkt 6 lit. d oraz str. 33/61 pkt 4.

⁴³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwiska i inicjału imienia oraz pełnionej funkcji przez osobę fizyczną. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

- wdrożenie były zgodne ze wszystkimi przepisami prawa (kierowników ds. ochrony), określone w pkt. 11.2.5 rozporządzenia 185/2010 i 2015/1998;
- szkolenie audytorów krajowych i audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony oraz szkolenie instruktorów.
  - Szef Biura powinien posiadać m.in. szkolenie audytorów krajowych i audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony oraz szkolenie instruktorów.

(dowód: akta kontroli str. 953-961, 1391-1396, 1398-1424, 1437-1448)

3. W latach 2015-2016 Spółka przeprowadzała szkolenia w zakresie świadomości ochrony lotnictwa cywilnego, określone w § 2 pkt 2 KPS, którym obejmowano, stosownie do § 13 ust. 4 tego rozporządzenia, osoby należące do kategorii osób, o których mowa w ust. 1 pkt 15, tj. osoby inne niż pasażerowie i inne niż osoby wymienione w § 13 ust.1 pkt 1–14 oraz 16 i 17, wymagające dostępu bez eskorty do stref zastrzeżonych lotniska. Zakres programu szkolenia odpowiadał wymogom wynikającym z pkt 11.2.6.2 załącznika do rozporządzenia 2015/1998. Program został zatwierdzony przez Prezesa ULC w kwietniu 2014 r., stosownie do § 17 ust. 1 KPS.

W latach 2015-2016 szkoleniu powyższemu (z wynikiem pozytywnym) poddano 886 osób, w tym: 61 pracowników Zarządzającego, 152 pracowników podmiotów zewnętrznych odpowiedzialnych za ochronę (SUFO, ABW), 337 pracowników pozostałych podmiotów prowadzących lotniczą działalność gospodarczą (m.in. przewoźników lotniczych) oraz 335 pracowników pozostałych podmiotów, prowadzących działalność na obszarze lotniska.

Szkolenia powyższe prowadziły osoby zatwierdzone jako instruktor szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego⁴⁴. W okresie objętym kontrolą ww. szkolenia i egzaminy nie były wizytowane przez przedstawiciela ULC.

(dowód: akta kontroli str. 822-927)

4. Proces szkolenia pracowników Spółki, wyszczególnionych w § 13 ust. 6-12 KPS, Zarządzający realizował w latach 2015-2016 r. w drodze zlecenia ich przeprowadzania podmiotom zewnętrznym. Dotyczyło to szkoleń:

- specjalistycznych zawodowych (określonych w § 13 ust. 6 KPS, odpowiadających zakresem rzeczowym przepisom pkt 11.2.3 załącznika do rozporządzenia 2015/1998) – firmie [...] ⁴⁵, posiadającej program szkolenia zatwierdzony przez Prezesa ULC w dniu 17.03.2013 r.;
- specjalistycznych dla osób bezpośrednio nadzorujących osoby stosujące środki kontroli w zakresie ochrony (określonych w § 13 ust. 7 KPS, odpowiadających zakresem rzeczowym przepisom pkt 11.2.4 załącznika do rozporządzenia 2015/1998) – firmie [...] ⁴⁶, posiadającej program szkolenia zatwierdzony przez Prezesa ULC w dniu 04.06.2013 r.,
- instruktorów (określonych w § 13 ust. 9, w zakresie określonym w § 8 KPS) – firmie [...] ⁴⁷, posiadającej program szkolenia zatwierdzony przez Prezesa ULC w dniu 14.05.2013 r.,

⁴⁴ Aktualnie szkolenie prowadzi osoba zatwierdzona jako instruktor szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego decyzją Prezesa ULC z dnia 4.10.2016 r.

⁴⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

- audytorów (określonych w § 13 ust. 10 KPS, w zakresie określonym w § 9 tego rozporządzenia) – firmie [...] ⁴⁸, posiadającej program szkolenia zatwierdzony przez Prezesa ULC w dniu 04.06.2013 r.,
- okresowych, określonych w § 13 ust. 11 KPS – firmom [...] ⁴⁹ posiadającej program szkolenia zatwierdzony przez Prezesa ULC w dniu 17.01.2014 r.,
- okresowych, określonych w § 13 ust. 12 KPS (dla OKB) i w pkt 11.4.1 załącznika do rozporządzenia (WE) 2015/1998 [...] ⁵⁰.

(dowód: akta kontroli str. 800-805, 807-817)

5. Umowy zawarte przez Zarządzającego z SUFO w dniu 30.10.2015 r. zobowiązywały SUFO do szkolenia pracowników na własny koszt oraz do przedstawiania Zarządzającemu dokumentacji związanej ze szkoleniami, w tym między innymi: zaświadczeń o odbyciu wymaganych przepisami krajowymi i unijnymi szkoleń z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego oraz potwierdzonej za zgodność kopii certyfikatu OKB (wg § 6 ust. 1 pkt 6 umów).

Ponadto SUFO, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 2 ww. umów, zobowiązane było do realizacji przedmiotu umów przez osoby posiadające: aktualne wpisy na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, ważne legitymacje osoby dopuszczonej do posiadania broni palnej, ważne poświadczenie bezpieczeństwa osobowego dopuszczające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” i zaświadczenie o przebytych szkoleniach w zakresie ochrony informacji niejawnych. SUFO zobowiązana była również do zapewnienia stałego nadzoru i kontroli nad wykonywaniem przez jego pracowników zadań określonych w umowie tak, aby był w stanie udzielić informacji na temat realizacji umowy (§ 6 pkt 3 umów z SUFO).

W aktach Biura, wg stanu na dzień 12.01.2017 r., znajdowało się 237 indywidualnych zbiorów dokumentów osób kierowanych przez SUFO do Zarządzającego w celu realizacji zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego. NIK poddała analizie dokumentację 21 osób wybranych w sposób losowy.

(dowód: akta kontroli str. 780-781, 797-799)

6. W Spółce, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., na stanowiskach wyszczególnionych w § 13 ust 1 pkt. 1-5 KPS, zatrudniano 39 osób. Osoby te wykonywały m.in. zadania z zakresu:

- kontroli bezpieczeństwa osób, bagażu kabinowego, przewożonych przedmiotów i bagażu rejestrowanego,
- kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty,
- badania pojazdów wjeżdżających do strefy zastrzeżonej,
- kontroli dostępu do ww. strefy oraz nadzoru i patroli w tej strefie.

(dowód: akta kontroli str. 953-961)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

(Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

1. Dwie osoby wykonujące zadania OKB nie poddały się ponownej certyfikacji w najpóźniejszym terminie określonym w pkt 11.3.4 rozporządzenia 185/2010 (trzy miesiące od daty wygaśnięcia ważności certyfikatu)[...]⁵¹:

(dowód: akta kontroli str. 728, 733-736, 951-961, 1072-1074, 1076-1077, 1088-1089)

2. Spośród 39 OKB zatrudnianych przez Zarządzającego jedna osoba [...] nie legitymowała się odbyciem szkolenia podstawowego, określonego w § 2 pkt 3 KPS, w zakresie wskazanym w pkt 11.2.2 rozporządzenia 2015/1998. Osoba ta posiadała certyfikat OKB z dnia 30.09.2015 r., przy czym – po zatrudnieniu w Spółce z dniem 9.06.2016 r., wykonywała od dnia 25.07.2016 r. czynności OKB pomimo braku ww. szkolenia. Brakujące szkolenie ww. osoba ukończyła w dniu 05.01.2017 r.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisu § 13 ust. 5 r. KPS, według którego szkoleniu podstawowemu podlegają osoby ubiegające się o uzyskanie uprawnień, wyszczególnionych w § 13 ust. 1 pkt 1 KPS, tj. uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa osób, bagażu kabinowego, przewożonych przedmiotów i bagażu rejestrowanego oraz inne osoby⁵³.

(dowód: akta kontroli str. 951-961, 1076)

3. W audycie ochrony nr T-03, przeprowadzonym w dniach 29-31.10.2014 r., ujawniono występowanie niezgodności polegającej na niezapewnieniu regularnie powtarzającego się specjalistycznego szkolenia dla personelu bezpośrednio nadzorującego osoby stosujące środki kontroli w zakresie ochrony. Skutkiem tego audytor wewnętrzny zalecił opracowanie jednolitego sposobu realizacji szkoleń określonych w § 12 KPS, których zakres wskazany został w pkt. 11.4.1 załącznika do rozporządzenia 2015/1998 (wcześniej rozporządzenia 185/2010), obejmujący rozpoznawanie obrazów na urządzeniach RTG oraz zaliczenie testu praktycznego z umiejętności ich rozpoznawania.

Zalecenie to nie zostało przez Zarządzającego zrealizowane. Wskazują na to kolejne kontrole zewnętrzne i wewnętrzne, które nadal ujawniały występowanie niezgodności w tym zakresie. Stwierdzono, że:

- wewnętrzny audyt ochrony (A-01) przeprowadzony w dniach 09-31.12.2015 r. ujawnił wystąpienie podobnych niezgodności, skutkujące kolejnym, drugim z rzędu zaleceniem o identycznym do powyższego brzmieniu;
- w toku kontroli przeprowadzonej przez KGSG w dniach 23-25.11.2015 r., w odniesieniu do realizacji ww. szkoleń stwierdzono brak możliwości ustalenia, za jaki 6-miesięczny okres szkolenie zostało zrealizowane. Według złożonych wówczas wyjaśnień przez Szefa Biura stwierdzono, że zgodnie z przyjętym w Spółce sposobem weryfikacji ciągłości odbywania szkolenia, pracownicy WSO wykonujący kontrolę bezpieczeństwa, odbywają je dwa razy w roku (raz w każdym półroczu);
- w toku kontroli przeprowadzonej przez ULC w dniu 04.12.2015 r., wskazano na konieczność wdrożenia, w trybie planowym, przeprowadzania szkoleń regularnie powtarzanych dla operatorów kontroli bezpieczeństwa w wymiarze co najmniej 6 godzin w okresach nieprzekraczających 6 miesięcy, tj. zapewniających przerwę

⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁵² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imiona i nazwiska osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁵³ Są to osoby ubiegające się o uzyskanie uprawnienia do wykonywania badania pojazdów wjeżdżających do strefy zastrzeżonej lotniska oraz osoby wykonujące badania pojazdów wjeżdżających do tej strefy oraz osoby ubiegające się o uzyskanie uprawnienia do wykonywania kontroli dostępu, nadzoru, patroli oraz osoby wykonujące kontrolę dostępu, nadzór i patrole.

- między dniem rozpoczęcia pracy, a dniem ukończenia kolejnego szkolenia w wymiarze 6 godzin, która nie powinna wynosić więcej niż 6 miesięcy;
- przeprowadzony w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r. audyt wewnętrzny po raz trzeci z rzędu wykazał niezgodności w omawianym zakresie. Audytor stwierdził, że 4 z 10 sprawdzonych pracowników SOL⁵⁴, wykonujących kontrolę bezpieczeństwa, poddało się szkoleniu okresowemu z naruszeniem obowiązującego prawa, tj. odbyło szkolenia w okresach dłuższych niż wymaganymi tymi przepisami.

Na podstawie dokumentacji Spółki NIK stwierdziła, że spośród 39 osób posiadających certyfikat OKB, 28 pracowników Spółki (WSO)⁵⁵, realizowało w latach 2015-2016 bezpośrednio zadania związane z kontrolą bezpieczeństwa, w tym:

- w przypadku 22 osób występowały okresy, gdy osoby te nie legitymowały się ważnymi zaświadczeniami potwierdzającymi odbycie szkolenia okresowego, obejmującego rozpoznawanie obrazów oraz zaliczenie testu praktycznego z umiejętności ich rozpoznawania⁵⁶.

(dowód: akta kontroli str. 720-722, 764-779, 787-793, 940-948, 951-999, 1000-1002, 1068, 1076-1077, 1088-1098, 1300-1308, 1390-1396)

Prezes Zarządu w sprawie przyczyn nie opracowania jednolitego sposobu realizacji ww. szkoleń wyjaśnił⁵⁷, że szkolenia w powyższym zakresie realizowane są na podstawie Planu szkoleń, opracowywanego na podstawie uchwały Zarządu Spółki nr 95/2012 z dnia 22.06.2012 r. ws wprowadzenia Regulaminu szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników.

Według ustaleń kontroli NIK, Plan szkoleń, na przykładzie dokumentu obowiązującego w 2015 r., nie zawierał ściśle określonych dat realizacji szkoleń określonych w § 12 KPS oraz w pkt. 11.4.1 rozporządzenia 2015/1998 (uprzednio 185/2010). Zawierał jedynie wykaz nazwisk osób wymagających odbycia tego rodzaju szkolenia oraz – jako termin szkolenia i jego częstotliwość – zapis: „2 x w roku”. Tak sporządzony dokument uniemożliwiał weryfikację prawidłowości realizowania omawianego szkolenia w odniesieniu do poszczególnych pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 720-722, 756, 949-950, 1000-1002, 1068, 1075, 1342, 1398-1424)

4. Audyt wewnętrzny przeprowadzony w dniach 05.12.2016 r. – 09.01.2017 r. wykazał również inne niezgodności z obowiązującymi przepisami, związane z realizacją szkoleń z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego. Audyt ten wykazał, że:

- zadania z zakresu stosowania środków ochrony wykonywane były przez osoby nieposiadające szkolenia wymagane przepisem § 13 ust. 6 pkt. 5) KPS odnoszący się do pkt. 11.2.3.5 zał. do rozporządzenia 2015/1998 (kontrola dostępu, nadzór i patrole) – niezgodność dotyczyła pracowników WSO (1 osoba) i SUFO

⁵⁴ Dotyczyło to pracowników WSO [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych

⁵⁵ 11 pozostałych pracowników Spółki nie realizowało w okresie 2015-2016 zadań z zakresu OKB, związanych z pracą przy użyciu urządzenia rentgenowskiego [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych

⁵⁶ Sześciu pozostałych pracowników Spółki, którzy posiadali ciągłość szkolenia z zakresu określonego pkt. 11.4.1. rozporządzenia (WE) nr 2015/1998 (wcześniej 185/2010) Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych

⁵⁷ Pismo z dnia 17.01.2017 r.

(3 osoby)⁵⁸. Na występowanie niezgodności w tym zakresie audytor wskazał również w toku audytu przeprowadzonego w dniach 29-31.10.2014 r.;

- pomimo iż jednemu z instruktorów⁵⁹ w dniu 08.07.2016 r. upłynął termin ważności szkolenia określonego w § 14 ust. 1 KPS odnoszącego się do pkt. 11.5 rozporządzenia 2015/1998, w dniu 21.07.2016 r. osoba ta przeprowadziła szkolenie z zakresu świadomości lotnictwa cywilnego, którym objęto jednego pracownika WSO⁶⁰. Stanowiło to naruszenie przepisu § 13 ust. 11 pkt 1 oraz przepisów rozdziału 4 rozporządzenia KPS, dotyczącego wymagań dla instruktorów prowadzących szkolenia.

W programie naprawczym po ww. audycie Szef Biura wskazał, że w trybie planowym instruktorzy będą przechodzili szkolenia terminowo;

- 6 z 10 pracowników SOL wykonujących kontrolę bezpieczeństwa, nie posiadało obowiązkowego szkolenia KAT 12 DGR z zakresu przewozu materiałów niebezpiecznych, wymagającego odnowienia co 24 miesiące. Stanowiło to naruszenie postanowień Rozdziału 10 zał. 18 do Konwencji Chicagowskiej (Instrukcji Technicznej Bezpieczeństwa Transportu Towarów Niebezpiecznych);
- w 2016 r. Biuro nie prowadziło oceny skuteczności działania TIP w odniesieniu do poszczególnych OKB, co stanowiło naruszenie postanowień pkt 12.5.7 Decyzji 2015/8005. Wpływało to na brak możliwości weryfikacji prawidłowości prowadzenia kontroli bezpieczeństwa, w wyniku czego uniemożliwiona była realizacja wymaganych postanowieniem pkt 12.5.8 Decyzji 2015/8005 szkoleń ukierunkowanych na słabe punkty, które byłyby ujawnione w toku takich ocen. Uniemożliwiło to również modyfikację biblioteki TIP w sytuacji, gdy uzyskiwany był poziom wykrywalności na poziomie 95% i powyżej, do czego Zarządzający zobowiązany był postanowieniem pkt 12.5.6 Decyzji 2015/8005.

W programie naprawczym Szef Biura ujął ww. zagadnienia do realizacji w terminie do dnia 28.02.2017 r.;

- w 2016 r. Biuro w dzienniku wydarzeń nie odnotowywało wszystkich wymaganych danych, jak również nie ujmowano w dzienniku szkoleń wszystkich realizowanych szkoleń (w tym wyszkolenia strzeleckiego). Stanowiło to naruszenie przepisu § 8 ust. 1 pkt.3 i 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 1998 r., w sprawie wewnętrznych służb ochrony⁶¹.

W programie naprawczym Szef Biura ujął do realizacji w trybie planowym (bez określenia daty wdrożenia) działanie polegające na prowadzeniu przez SOL dokumentacji służbowej zgodnie z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 303-316, 763-779, 787-793, 1069-1070, 1300, 1309-1341, 1426, 1453-1472)

Szef Biura w sprawie przyczyn dopuszczania do wykonywania zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego osób zatrudnionych w Spółce (WSO), nie posiadających

⁵⁸ Dotyczyło to pracownika WSO i 3 pracowników SUFO, [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych (szkolenia w dniu 05.12.2016 r.).

⁵⁹ Dotyczyło to instruktora [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

⁶⁰ Dotyczyło to [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska osoby fizycznej Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej, OKB zatrudnionego w Spółce od dnia 09.06.2016 r.

⁶¹ Dz. U. z 1999 r., nr 4, poz. 31 ze zm.

odpowiednich uprawnień zeznał, że jego zdaniem (cyt.) „osoby dedykowane do wykonywania zadań służbowych na Lotnisku posiadają wymagane uprawnienia na danym stanowisku pracy. Niemniej jednak każdy przypadek „braku uprawnień” należy rozpatrywać indywidualnie. W przypadku szkoleń dotyczących ponownej certyfikacji zgodnie z obowiązującym w tym czasie rozporządzeniem komisji (UE) nr 185/2010 (...) pkt. 11.3.4 pozwalało operatorowi kontroli bezpieczeństwa na odbycie tego szkolenia w okresie nieprzekraczającym 3 miesięcy od daty ważności posiadanego certyfikatu. Nadmieniam, że Zarządzający zatrudnia pracowników, którzy posiadają aktualnie wymagane uprawnienia. W przypadku szkolenia podstawowego pkt. 11.2.2 rozporządzenia komisji (UE) nr 185/2010 (...) dla operatorów kontroli bezpieczeństwa podmiotem uprawnionym do weryfikacji dokumentacji jest Urząd Lotnictwa Cywilnego. W przypadku szkoleń regularnie powtarzanych dla operatorów kontroli bezpieczeństwa informuję, że przepisy krajowe nie regulują jednoznacznie jak należy precyzyjnie „obliczać” okresy ważności tych szkoleń. Z pisma ULC Ldz.ULC-LOB-3/825-0001/01/16 z dnia 14.01.2016r., wynika, że operator kontroli bezpieczeństwa zobowiązany jest do odbycia szkolenia w każdym sześciomiesięcznym okresie, tzn. że jeżeli odbył szkolenie w dniu 01 marca to jego ważność obowiązuje do dnia 31 sierpnia. W związku z tym kolejne szkolenie powinien odbyć w następnym cyklu sześciomiesięcznym tj. od 01 września do 28 lutego następnego roku kalendarzowego. Opisana powyżej metodologia liczenia była stosowana przez Zarządzającego.”

W odniesieniu do sposobu weryfikacji uprawnień tych osób (ich zakresu oraz terminów ważności), Szef Biura zeznał, że (cyt.) „Instytucją, która ustawowo sprawuje kontrolę w tym zakresie jest SG. W uzgodnieniu z funkcjonariuszami Zarządzający oraz SUFO przekazuje cyklicznie raz w miesiącu listy operatorów kontroli bezpieczeństwa dedykowanych do wykonywania czynności kontroli bezpieczeństwa na terenie MPL Wa/Modlin.”

(dowód: akta kontroli str. 1426, 1518-1527)

NIK zauważa, że przyjęty w Spółce sposób weryfikacji uprawnień osób kierowanych do realizacji zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego (WSO i SUFO) nie zwalnia Zarządzającego z odpowiedzialności za dopuszczanie do realizacji tych zadań osób nie posiadających odpowiednich certyfikatów i szkoleń, o czym stanowi § 2 ust. 1 pkt 10 KPOLC oraz postanowienia Programu ochrony lotniska. Obowiązujące przepisy w powyższym zakresie nie zezwalają na cedowanie obowiązków w tym zakresie na podmioty zewnętrzne.

5. Zarządzający (Biuro) nie posiadał kompletu dokumentów, określonych w § 6 ust. 1 pkt 6 umów, umożliwiających weryfikację uprawnień osób kierowanych przez SUFO do pracy na lotnisku w celu wykonywania zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego. Brak kompletu dokumentów potwierdzających posiadanie stosownych uprawnień i szkoleń stwierdzono w 16 z 21 zbiorów dokumentów pracowników SUFO, poddanych analizie przez kontrolerów NIK. W aktach Spółki nie było między innymi następujących dokumentów: świadectw ukończenia szkolenia określonego w § 12 KPS odnoszącego się do pkt. 11.4.1 (szkolenie okresowe, wcześniej regularnie powtarzane), świadectw szkolenia określonego w § 13 ust. 6 pkt. 5) KPS odnoszącego się do pkt. 11.2.3.5 (z zakresu kontroli dostępu oraz nadzoru i patroli) rozporządzenia 2015/1998 (wcześniej 185/2010), a także dowodów na poddanie się OKB ponownej certyfikacji wymaganej przepisami § 33 ust. 3 KPS odnoszącego się do pkt. 11.3.1 lit b) rozporządzeń 2015/198 i 185/2010. W dokumentacji 2 pracowników SUFO, brak było w ogóle jakichkolwiek dowodów na odbycie wymaganych szkoleń.

Po uzupełnieniu przez Zarządzającego, na wniosek kontrolerów NIK, zasobów dokumentacyjnych Spółki, stwierdzono, że w przypadku 8 pracowników SUFO, Zarządzający nadal nie posiadał wszystkich dokumentów, poświadczających

spełnienie przez tych pracowników wymogów, stanowiących warunek do realizowania zadań z zakresu ochrony. Sześciu pracowników SUFO realizujących zadania OKB⁶² nie legitymowało się odbyciem szkoleń okresowych, określonych w § 12 KPS odnoszącego się do pkt 11.4.1 rozporządzenia 2015/1998 z zachowaniem odpowiedniej ich ciągłości. W przypadku dwóch pracowników SUFO realizujących zadania POF nadal w dokumentach Zarządzającego brak było dowodów na odbycie szkoleń podstawowych, określonych § 5 KPS odnoszącym się do pkt 11.2.2 rozporządzenia 2015/1998.

Przepis § 18 ust. 14 KPS stanowi, że w przypadku nie ukończenia szkoleń okresowych (wcześniej regularnie powtarzanych), OKB nie mogą wykonywać zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego. Zarządzający, pomimo braku dokumentacji umożliwiającej weryfikację posiadanych kwalifikacji przez wszystkich pracowników SUFO, dopuszczał ich do realizacji zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego.

(dowód: akta kontroli str. 720-722, 739, 740-754, 780-781, 797-799, 1078-1087, 1342-1389)

W odniesieniu do nieegzekwowania od SUFO dokumentacji umożliwiającej ustalenie uprawnień osób delegowanych do wykonywania zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego, Szef Biura zeznał, że (cyt.) „*kwestię dokumentów/uprawnień pracowników SOL regulują zawarte umowy PLM/K/232/2015 oraz PLM/K/233/2015 a konkretnie zapis § 6, który zobowiązuje wykonawcę do zapewnienia, że zatrudnione przez niego osoby posiadają wymagane kwalifikacje. Dokumentacja pracowników SOL została przedstawiona Zarządzającemu zgodnie z zapisami SIWZ. Ponadto Wykonawca usługi [...]*⁶³*zobowiązany jest do pisemnego, bieżącego informowania Zarządzającego o sprawach dotyczących zmian kadrowych osób dedykowanych do pracy na lotnisku. Taka dokumentacja wpływa do Biura ds. Ochrony.*”

(dowód: akta kontroli str. 1426, 1518-1527)

NIK zauważa, że niezależnie od zawartych umów z SUFO, odpowiedzialność za realizację zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego na lotnisku ciąży na Zarządzającym, o czym stanowi przepis § 2 ust. 1 pkt 10 KPOLC. Ponadto, jak wykazała kontrola, dokumentacja która wpływała do zarządzającego była niepełna i uniemożliwiała weryfikację kwalifikacji osób delegowanych [...] ⁶⁴ do realizacji zadań z zakresu ochrony.

6. Osoba, która zatrudniona została w okresie od dnia 01.09.2014 r. do 31.12.2016 r. na stanowisku Szefa SOL, od dnia 10.06.2015 r. (data wdrożenia Wymagań) nie posiadała uprawnień wymaganych ww. dokumentem, w tym nie odbyła szkolenia audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony oraz od dnia 08.07.2016 r. szkolenia instruktorów.

Osoba, której z dniem 1.01.2017 r. powierzono funkcję Szefa SOL, nie spełniała Wymagań kwalifikacyjnych w zakresie odbycia specjalistycznego szkolenia dla osób ponoszących na szczeblu krajowym lub lokalnym ogólną odpowiedzialność za zapewnienie, aby program ochrony i jego wdrożenie były zgodne ze wszystkimi

⁶² Dotyczy to OKB [...]Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imion i nazwisk osób fizycznych Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych (brak dowodów na ukończenie szkoleń okresowych określonych w pkt. 11.4.1. rozporządzenia (WE) 2015/1998).

⁶³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy firmy, posiadającej uprawnienia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

przepisami prawa, określonego w pkt. 11.2.5 rozporządzenia 2015/1998 (uprzednio 185/2010); szkolenia audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony oraz szkolenia instruktorów (punkt 10 wymagań).

Osoba, której z dniem 26.01.2016 r. do dnia 23.05.2016 r. powierzono pełnienie obowiązków Szefa Biura, a od dnia 21.09.2016 r. zatrudniono na tym stanowisku, nie spełniała wymagań w zakresie: szkolenia audytorów wewnętrznych kontroli jakości w zakresie ochrony oraz od dnia 08.07.2016 r. szkolenia instruktorów.

(dowód: akta kontroli str. 953-961, 1391-1396, 1439-1448)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Spółki w zakresie zadań określonych w Krajowym Programie Szkolenia.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶⁵, wnosi o:

Wnioski pokontrolne

1. Wyznaczanie osoby odpowiedzialnej za ochronę lotniska i szkolenie w tym zakresie osób zatrudnionych na lotnisku o kwalifikacjach odpowiadających wymaganiom § 2 ust. 1 pkt.10) a) oraz wymaganiom określonych w Wymaganiach kwalifikacyjnych” opracowanymi na podstawie § 11 Uchwały nr 95/2012 z dnia 22.06.2012 r. Zarządu Spółki w sprawie wprowadzenia Regulaminu szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników.
2. Ustalenie składu Zespołu ochrony lotniska zgodnie z § 3 ust. 2 KPOLC.
3. Opracowanie procedury określającej sposób realizacji uwag i zaleceń Zespołu ochrony lotniska, celem umożliwienia przedstawicielom Biura nadzorowania ich realizacji.
4. Zaktualizowanie Instrukcji przepustkowej celem określenia zasad wymiany, przedłużania ważności kart oraz aktualności dokumentów załączanych do wniosków o uzyskanie tych kart.
5. Wydawanie dokumentów uprawniających do dostępu do stref zastrzeżonych zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji przepustkowej.
6. Opracowanie harmonogramu działań umożliwiającego pełną realizację uwag i wniosków sformułowanych przez Europejską Komisję Lotnictwa Cywilnego w 2015 r., z uwzględnieniem wyznaczenia osób lub jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań, jak również terminów ich wykonania.
7. Opracowanie zasad realizacji wniosków pokontrolnych, sformułowanych po przeprowadzonych kontrolach zewnętrznych jak i wewnętrznych, jak również zasad monitorowania sposobu ich realizacji, celem wyeliminowania powtarzających się nieprawidłowości w wykonywaniu zadań z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego.
8. Podjęcie działań mających na celu zapoznanie się jednostek operujących na terenie lotniska z Programem ochrony, celem prawidłowej koordynacji działań w przypadkach kryzysowych, jak również podniesienia poziomu znajomości procedur regulujących zadania w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego.
9. Opracowanie i wdrożenie procedury weryfikacji uprawnień pracowników wykonujących zadania z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego, celem niedopuszczenia do wykonywania czynności przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień.

⁶⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.

10. Realizacja corocznych ćwiczeń ochrony, uwzględniających w zakresie przedmiotowym zagadnienia związane z ochroną lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji oraz zapewnienie uczestnictwa w nich podmiotów operujących na terenie lotniska.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 13 marca 2017 r.

Dyrektor
Departamentu Infrastruktury
/ - / Tomasz Emiljan

***Tekst ujednoczony wystąpienia pokontrolnego
uwzględniający zmiany wprowadzone Uchwałą Komisji
Rozstrzygającej Nr KPK-KPO.443.090.2017
z dnia 13 czerwca 2017 r.***